Է. ՏԱՐԻ 1871 — ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 5 ԱՀԵԿԱՆ 4382 — Հ. Տ. 12 ԱՊՐԻԼ 1890 — Ն. Տ. 24 ԱՊՐԻԼ 1890 — ՀԻՃՐ. 5 ՐԱՄԱԶԱՆ 1307 — ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ՆՈՐԻՑ ԲՈՒՍԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Գալաթիա, Նորատունկեան-խան

درعليه‌ده غلطه‌ده نورادونكيان خانده اره‌سك

غزته‌سى اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ

ԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ[illegible] տարի	160
»	80
»	40
Դուրս	200
» » Վեցամսեայ »	100
Օտար երկրներու տարեկան գին	56
» » վեցամսեայ »	28

Դուրս գրուած լրագրոց մասին նոր գրութիւնով գրում է խմբագրութեան գրուած նամակ կամ գրութիւն չեն լսուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 12 ԱՊՐԻԼ, 1890

ԱԶԳԱՅԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐ(*)

Գ.

Նախ սա կէտը պէտք է ճշդել թէ Ազգային ժողովը զբաղեցնող բուն խնդիրը Պալաժենիոյ ընդհանուր վերաքննութեան խնդիրը չէ։ 1866ի Կաթողիկոսական Ցանձնաժողովոյ Տեղեկագրէն ի վեր, Պալաժենիոյ զանազան մասեր խստիւ քննադատուած են Թուրքիոյ Հայոց կողմէ։ Բայց այսօր Ռուսիոյ Հայերն իրենք կը ճանչնեն թէ Պալաժենիան կարեւոր իրաւունքներ հաստատած է իրենց և ընդհանրապէս Հայ Ազգին, և կարելի չէ վերաքննութեան խօսք ընել առանց վտանգի ենթարկելու այս առաւելութիւններ։ Ի մի բան, մեք ո՛ւրչափ երկիւղած և գրէթէ վեհերոտ ոգւով մը կը նկատենք մեր Սահմանադրութեան վերաքննութեան խնդիրը,—զի գիտենք թէ ո՛ր դուռնէն պիտի մտնենք այլ չենք կրնար գիտնալ թէ ո՛ր դուռնէն պիտի ելնենք,— մեր Ռուսիայի եղբարք առաւելագոյն իրաւամբ կը զգուշանան Պալաժենիոյ վերաքննութեան խնդիրն յուզելէ։

Եւ արդէն Պալաժենիոյ մեզ նկատմամբ անմիջական վերաբերութիւն ունեցող մասն ընտրական մասն է։ Ազգ. ժողովոյ որոշելիք խնդիրն ալ սա է թէ ապագայ կաթողիկոսական ընտրութեանց Թուրքիոյ Հայք ի՞նչ ազդանակաւ պիտի մասնակցին։ Ցեռանք թէ Պալաժենիոյ հաստատումէն յառաջ ալ ետքն ալ Թուրքիոյ Հայք միօրինակ օրէնք կամ եղանակ չեն ունեցած մասնակցելու Ամենայն Հայոց Հայրապետին ընտրութեան։ Ռուսիոյ Հայք և Պարսկաստանի-Հնդկաստանի Հայք միօրինակ պալաժենական դրութեամբ կը մասնակցին անտրտունջ։

Բայց Թուրքիոյ Հայք Ազգին մեծամասնութիւնը կը կազմեն տակաւին, և փոքրամասնութիւն ալ լինէին, գարձեալ ռուսական հպատակութենէ դերծ վիճակն իրենց վրայ մասնաւոր պարտաւորութիւններ կը դնէր ազգային-եկեղեցական հանրային իրաւանց պաշտպանութեան համար։

Պալաժենիոյ ընտրական դրութեան մէջ շատ կարեւոր կէտ մը կայ որ 1866էն ի վեր ամեն կաթողիկոսական ընտրութեան առթիւ մեծապէս ուշադրութիւն գրաւած է մեր մէջ։ Այս է Վէթոյի խնդիրն, և աւելի ճշդիւ խօսելով երկու կանտիտատներ կամ հայրապետացուներ Զարին բարեհաճութեան մատուցանելու խնդիրն։ Երկուքն իրարմէ տարբեր բաներ են անշուշտ։ Ռուսիոյ Կայսրը դուն ուրեք ի գործ կը դնէ իւր Վէթոյի իրաւունք, այսինքն դուն ուրեք իրեն առիթ կամ պատրուակ կ'ընծայուի այս իրաւունքն ի գործ դնելու։ Բայց ամեն ընտրութեան առթիւ կը պահանջէ որ երկու ընտրեալներ միանգամայն մատուցուին իւր բարեհաճութեան։ Կանտիտական դրութիւն Վէթօ կ'ենթադրէ։ Իսկ Վէթոն ի գործ կրնայ դրուիլ առանց կանտիտական դրութեան ալ։

Բայց Վէթօ թէ կանտիտական դրութիւն, ո՛չ մին կը համաձայնի Հայ եկեղեցւոյ անկախութեան հետ։ Այսան կախութեան սկզբունք նուիրական է մեզ համար, մեր քրիստոնէական կենաց և գոյութեան հետ նոյնացեալ սկզբունք մ'է։ Եւ այս անկախութիւն ռուս կառավարութեան երկիւղ պատճառելու բան մը չունի, որովհետեւ Հայ Եկեղեցին և իւր Հայրապետութիւն քաղաքական դեր չեն վարեր, և այսու մեծապէս կը տարբերին Հռոմայ Պապէն և իւր կղերէն, որք քաղաքական գործոյ մէջ եւս ազդաց և վեհապետաց խիղճերն ուղղելու յաւակնութիւններ տածած և ի վաղուց անտի խնդիրներ ունեցած են աշխարհիկ իշխանութեանց հետ։ Հայոց Եկեղեցին լոկ հոգեւոր հասարակութիւն մ'է։ Այսպիսի Եկեղեցւոյ մը Զարը չի՞ կրնար միթէ թոյլատրել որ իւր Հայրապետն անկախաբար ընտրէ։ Այնպիսի թոյլատրութեան մը փոխարէն, տարակոյս չկայ թէ Հայերն ալ հոգ կը տանին որ բացարձակէս Ռուսիոյ անհաճոյ եղած եկեղեցական մը չկոչուի Հայրապետութեան։ Ամեն պարագայի մէջ, նկատելով թէ Ազգին մեծագոյն մասը բողոքած է կանտիտական դրութեան դէմ, տեղի կայ և կարելի է ամենայն ակնածանօք դիմումներ ընել ուր որ անկ է, խնդրելու համար Զարէն որ իւր հայ հպատակաց վրայ վստահութեան փայլուն ցոյց մ'ընէ, իրենց եկեղեցական անբռնաբարելի մէկ իրաւունքն իրենց վերադարձնելով, այսինքն՝ հրաժարելով իրեն հարմար անպէտ իրաւունքէ մը, որ սակայն ծանրապէս կը վիրաւորէ Հայ Ազգին եկեղեցական ամենէն նուիրական զգայութիւնն։

Այս մտօք դիմում ընել անհրաժեշտ է։ Եւ ի՞նչ որոշման ալ յանգի Ազգ. ժողովը, այս կէտ ի հարկէ իւր մտադրութեան գլխաւոր առարկայն պիտի կազմէ։

Դ.

Բայց կանտիտական դրութենէն և Վէթոյէն յառաջ կայ բուն իսկ ընտրութեան կերպը։ Զարին ընելիքն ետքէն կուգայ։ Նախ գիտնանք թէ մեք ի՞նչպէս պիտի ընտրենք մեր Հայրապետը։

Գործադրուած կամ առաջարկուած հինգ տարբեր եղանակներ կան ընտրութեան և մեր ընտրական մասնակցութեան։

1⁰. Առաջինն է Պալաժենիոյ դրութիւնն, որուն համեմատ Հայոց ամեն թեմերէն երկերկու պատգամաւորք կ'երթան, մին թեմական առաջնորդը կամ նորա ներկայացուցիչը, միւսը թեմին ընտրողական իրաւունք վայելող ժողովրդէն ընտրեալ պատուաւոր աշխարհական մը։ Ց'Էջմիածին պատգամաւոր չղրկող թեմեր կրնան նամակաւ հաղորդել իրենց քուէն։ Բայց սա տարբերութեամբ որ նամակաւ եկած քուէներ քառասունն ցանկին միայն պատրաստութեան կը մասնակցին, եւ այն չորս անուանց մէջէն Զարին մատուցանելի վերջնական երկու ընտրեալք ներկայից քուէով եւթ կ'որոշուին։ Էջմիածնի Ընտրողական ժողովոյն մէջ քուէարկութիւնն յայտնի կը կատարուի։

Այս դրութիւն ամեն ժամանակ ջերմագին պաշտպաններ ունեցած է թէ՛ ի Ռուսիա և թէ ի Թուրքիա։ Եւ պէտք է անկեղծապէս խոստովանինք թէ արժանի է ջատագովութեան։ Հայոց ամեն թեմերը ուղղապէս մասնակցելով Էջմիածնի հայրապետական ընտրութեան, ազգայնա-եկեղեցական միութեան փաստաւոր ապացոյց մը կ'ընծայեն։ Հայաբնակ ամեն երկիրներէն, գաւառներէն ու գաղթականութիւններէն եկեղեցական և աշխարհական պատգամաւորաց համախմբումն Էջմիածին իրական նշանակութիւն մը կուտայ Ամենայն Հայոց Հայրապետին ընտրութեան, նշանակութիւն զոր օրակարգերով, բանաձևերով, որոշումագրերով ու նամակներով զբաղուած քուէներ չեն կրնար տալ երբեք։ Պատգամաւորաց սրտին մէջ կը հաստատէ Էջմիածնի և Հայրապետութեան սէրը, զոր անոնց միջոցաւ կը Նորոգէ և կը ծաւալէ Հայութեան ամենէն հեռաւոր մասանց մէջ։ Եւ անվիճելի է թէ այս կերպ մասնակցութիւն ամենէն աւելի կը համաձայնի հայրապետական ընտրութեան մասին հայ Ազգին և Եկեղեցւոյն հնագոյն և լաւագոյն աւանդութեանց։

Զարմազանց միամիտ չլինինք սակայն։ Ընտրական այս պատուական դրութեան Պալաժենիոյ մէջ զետեղումը բոլորովին անշահախնդիր իր ծառայութիւն մը չէ առ Հայաստանեայց Եկեղեցին։ Կաւկասիոյ Փոխարքայութեան նախկին դիւանապետ Պառոն Նիկոլայի, Գէորգ Կաթողիկոսի մահէն ետքն Ամենայն Հայոց Հայրապետութեան եւ ընտրութեան եղանակին վրայ առ իւր Կառավարութիւնն մատուցած զաղտնի յոյժ կարեւոր Տեղեկագրոյն մէջ, զոր ձեռք անցուցանելու և հրատարակելու բախտն ունեցայ Աբեւ-Եւ (1886 օգոստ.), պարբերութիւն մ'ունի յորում, ցոյց տալով թէ նոր Կաթողիկոսին ընտրութեան նկատմամբ ռուս Կառավարութիւնն ի՞նչ ընթացքի պէտք է հետեւի, կը պահանջէ որ Էջմիածնի Սինոդն ընտրութեան հրաւիրագրերն ուղղապէս զրկէ Թուրքիոյ Հայոց թեմերուն, քննելի իմանալէ ետքը թէ կանոնաւոր թեմերն ո՛յք են որ ընտրութեան մասնակցելու իրաւունք ունենան, եւ կը յարէ։

«Այլ եւս բնաւ չհամաձայնիլ որ տաճկական թեմերի բոլոր ձայները կ. Պոլսոյ Հայերից գրաւուին, եթէ այս պատճառով նրանք հրաժարելու անգամ լինին առաջիկայ ընտրութիւններից, և չմոռնալ որ մի առաւել վատ կացութիւն քան թէ այն որ ստիպուած էր 1858 և 1856 թուականների ընտրութիւններով՝ չէ կարող յառաջ գալ։

«Ցիշեալ (պալաժենական) միջոցների ընդունելութիւնն և գործադրութիւնն ամենայն հաւանականութեամբ այն հետեւանքը կ'ունենայ որ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի ընտրութիւնը մի անգամ ընդ միշտ բոլորովին արիական և մեր շահերին համապատասխան հիմանց վրայ կը հաստատուի։ Այդ միջոցներն անշուշտ համակրութեամբ կ'ընդունուին Տաճկաստանի ամբողջ ժողովրդից, ի բաց առեալ միայն կ. Պոլսոյ Հայերն, և եթէ վերջինքս՝ Օսմ. Կառավարութեան միջոցաւ՝ արգիլին իսկ ջոկ ջոկ (զատ զատ) պատգամաւորներ առաքել Էջմիածին Տաճկաստանի թեմերից, դարձեալ այդ էլ պէտք չէ խափանել մեզ ընդունելու մեր լիովին օրինական սկզբունքի վրայ, որ մեր գործողութեան հիմը պէտք է լինի։

«Տարակոյս չկայ որ եթէ այսպիսի կարգ պահպանելու լինինք ներկայ Կաթողիկոսի ընտրութիւնն ամենայն հաւանականութեամբ մեր Կառավարութեան կամքին համեմատ կը կատարուի։

«Էջմիածնայ մէջ շատ առաւել հեշտ կը լինի առանձին տաճկական թեմերի պատգամաւորաց ձայները մեզ հաճելի անձնաւորութեան վրայ ուղղել քան թէ դէպի մեզ յանկուցանել կ. Պոլսոյ Հայերին։ Եթէ նրանց ընտրելին կարող չլինի հաւանութիւն գտնել մեր Կառավարութեան կողմից։»

Անխառն բարիք լինելէ հեռի է ուրեմն Պալաժենիոյ ընտրական ժողովրդային դրութիւնն, որուն մէկ ուրիշ անպատեհութիւնն ալ մեր Սահմանադրութեան անհամաձայն դան է։ Բայտնի է թէ Սահմանադրութեան շրջանակէն դուրս չենք կրնար ելնել։ Սահմանադրութիւն, Ամենայն Հայոց Հայրապետին ընտրութեան եղանակ մը ցոյց չտալով հանդերձ, իւր 61րդ յօդուածով կ'ասէ թէ Ազգ. Ընդհանուր ժողովը կը գումարի, ի մէջ այլոց, «Կաթողիկոսի ընտրութեան մասնակից ըլլալու համար»։ Եթէ անձն իւր թեմ ուղղապէս մասնակցի նոյն ընտրութեան, Ազգային ժողովոյն մասնակցութիւն չի մնար, և Ազգ. ժողովոյ կողմէ ո՛և իցէ մասնակցութիւն յանուն համարէն Թուրքիոյ Հայոց կը բնայ լինել և ո՛չ այլ կերպիւ։

2⁰. Երկրորդ եղանակ մ'է ընտրական մասնակցութեան՝ 1866 ի եղանակն, երբ մեր կողմէ Ազգ. ժողովէն ընտրեալ երկու պատգամաւորներ Էջմիածնի Ընտրողական ժողովոյն ներկայացան իւրաքանչիւրը 65 քուէով, և երկուքը մէկէն 130 քուէ տուին, այսինքն՝ տալ կարծեցին, Ազգ. ժողովոյ առաջին ընտրելոյն։

Այս դրութեան անիրաւութեան դէմ միշտ բողոքած են Ռուսիոյ Հայք, և եթէ այն ժամանակ խնդիր չելաւ, պատճառն այնէ որ ռուս Կառավարութիւնը կանխաւ հաճութիւն տուած էր Տ. Գէորգ արքեպիսկոպոսին ընտրութեան։

Ռուսիոյ Հայք չեն հասկնար թէ մեք ի՞նչպէս 1858 ին 45 վիճակաց անուամբ և 1866 ին 65 վիճակաց անուամբ քուէ տալու պահանջում բրած ենք, մինչ իրենք, ասենք քան մէկ միլիոն ժողովուրդ, վեց թեմի ձայն ունին միայն։ Անհամեմատութիւնն ակներեւ է։ Մեր թեմեր շատ ստորաբաժանեալ են։ Պալաժենեան թոյլ չի տար որ Ռուսիոյ Հայոց թեմերն եւս այնպէս ստորաբաժանուին և ռուսահայ քուէարկուաց թիւն աւելնայ։ Եթէ ոչ ուրիշ նկատմամբք, դեթէ կաթողիկոսական ընտրութեան մասնակցելու իրաւունքնիս ապահովելու համար, նախ և առաջ պէտք է մեր թեմերէից սահմաններն որոշենք և թիւը ճշդենք։ Բայտնի է թէ կաթողիկոսական ընտրութեան մասնակցող թեմն եկեղեցական աւանդութեանց համեմատ եպիսկոպոսական թեմ մը պէտք է լինի։

1866ի դրութեան մէկ բարեփոխումն ըրինք 188էին, երբ ընտրելիներ ցոյց տալով Էջմիածնի ժողովոյն, Ազգ. ժողովոյ մէջ նոցա ստացած քուէներով։ Բայց ինչպէս այս քուէներ այն ժամանակ հաշուի չառնուեցան Ընտրողական ժողովոյ մէջ, Պ. Նիքոլայիի Տեղեկագրէն և ռուս Կառավարութեան գանգատ յայտարարութիւններէն գիտենք արդէն թէ Ազգ. ժողովոյ այս կերպիւ տուած քուէներ բնաւ երբեք հաշուի չպիտի մտնեն Էջմիածնի։

3⁰ Մասնակցութեան ուրիշ ձեւ մը այն է զոր 1885ին ի գործ դրինք, երբեք ընտրելիներ ցոյց տալով, առանց քուէի, և յայտարարելով թէ այս երեքէն ո՛րն ընտրուի՝ ընդունելի է մեզ։ 1858ին ալ թէեւ 45 վիճակաց կողմէ 90 ձայնի այժ տուինք մեր Ցփղիսեցի երկուց պատգամաւորաց, բայց երօք չատացանք հնգանուն փակեալ ձայն մը հաղորդելով Էջմիածնի Ընտրողական ժողովոյն։

Բայց այս դրութիւն եւս ընդունելի չէ, քանի որ Ազգին մեծագոյն մասն՝ Հայրապետի ընտրութեան մասնակցելու համար՝ փակեալ ցանկ մը ղրկելէն աւելի բանի մը իրաւունք ունի անշուշտ, այնպիսի ցանկ մանաւանդ որ ի պահանջել հարկին հաշուի անգամ չի դրուիր, որպէս պատահեցաւ Մակար Կաթողիկոսի ընտրութեան առթիւ, որոյ անունը չի կար մեր փակեալ ցանկին մէջ։

Ե.

Ցայս վայր քննեալ երեք դրութիւնք արդէն ի գործ դրուած են աւելի կամ նուազ։

Ուրիշ երկու դրութիւններ ալ կան որք կ'առաջարկուին ի փերջնական լուծում խնդրոյն։

4⁰. Ազգային ժողովէն ընտրել քանի մը պատգամաւորներ, որք Էջմիածնի Ընտրողական ժողովոյն ներկայանան՝ դրաւոր լիազօր իշխանութիւն ունենալով ի ձեռին թուրքիոյ թեմերէից կողմէ, և հետեւապէս կարենան քուէ տալ անոնց անուամբ։

Խնդիր է թէ մէկ պատգամաւոր միանգամայն քանի մը թեմերու ներկայացուցիչ կրնա՞յ լինել։

Պառոն Նիկոլայիի վերոյիշեալ Տեղեկագրոյն մէջ պարբերութիւն մը կայ, որ կը ցուցնէ թէ ռուս կառավարութիւնն այս դրութեան դէմ դիտողութիւն չունի։

«Ընտրութեան մասնակցելու համար Կ. Պոլսոյ Պատրիարքին կողմից առաքուած հոգեւոր անձին համարել միայն մի թեմի ներկայացուցիչ, երբ նա ընդունում է յանձնարարութիւնը։ Բերելու դէպքում նա կարող է ներկայացուցիչ լինել մի քանի թեմերի։»

Այս առաջարկութեան դէմ գլխաւոր առարկութիւն սա է բնականաբար թէ անով գաւառաց բոլոր իրաւունքները Կ. Պոլսոյ Ազգային ժողովոյն մէջ ամփոփուած կը լինին, դրութիւն որուն դէմ ո՛չ միայն ռուս Կառավարութիւնն և Ռուսիոյ Հայք կը բողոքեն, այլ և նոյն իսկ մեր գաւառացիք, դաղափարաց և զգացմանց մշակման և հաղորդակցութեանց դիւրացման չնորհիւ պնդելով թէ իրենք եւս կարող են իրենց ընտրական մասնակցութեան իրաւունքն ի գործ դնել պատշաճապէս և յօգուտ Հայ Եկեղեցւոյ։ Զեն մուցուած կաթողիկոսական վերջին երկուց ընտրութեանց առթիւ մեր գաւառներէն լսուած ձայներն ու տրտունջները։

5⁰. Նախընթաց առաջարկութեան ընդլայնուած մէկ ձեւն, որ Պալաժենեան մեր Սահմանադրութեան հետ հաշտեցնել կը միտի, գործադրուած կամ առաջարկուած եղանակաց մէջ յարմարագոյն կը թուի մեզ։ Այս է՝ թող տալ որ թեմական առաջնորդք երթան մասնակցին Էջմիածնի ընտրութեան, կամ եկեղեցական կարգէ ներկայացուցիչ մը ղրկեն։ իսկ գաւառաց աշխարհական պատգամաւորներն Ազգ. ժողովէն ընտրէ՝ իրաքանչիւր գաւառէ Կ. Պոլիս ղրկուած երից ընտրելեաց ցանկի մը վրայէն, և ընտրեալ պատգամաւորք իրենց գաւառաց կողմէ փոխանորդագրերով երթանէջմիածին։

Այս կերպիւ Սահմանադրութիւնը կը գոհացնենք, քանի որ Ազգ. ժողովն արդեամբ կը մասնակցի Կաթողիկոսի ընտրութեան։ Օրինական տիրող դրութիւնն եւս կը գոհացնենք, քանի որ բուն իսկ գաւառաց կողմէ նշանակեալ պատուիրակներ կը մասնակցին ընտրութեան յանուն գաւառաց։

Այս առաջարկութիւն Պալաժենիոյ դրութեան ինչ ինչ անպատեհութիւնները կը սրբագրէ, և մեծ յոյս ունինք թէ ռուս Կառավարութեան ալ ընդունելութեան կ'արժանանայ, դէթ Վեհ. Մակար Կաթողիկոսին առ Կաթողիկոսական Ցանձնաժողովն ուղղած գրերէն դատելով։

Պառոն Նիկոլայիի դիտողութիւնը թէ էջմիածին կարելի է Թուրքիոյ վիճակաց պատգամաւորներուն քուէները ռուսահաճոյ ընտրելոյ մը վրայ ուղղել՝ անպարծութիւն մ'է որ ո՛և իցէ փորձով չարդարանար։ Բնաւ պատճառ չունինք մեր գաւառացի-

---

(*)։ Շարունակութիւն և վերջ երեկի թիւին։

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԺԻԼ ՄԱՌԻ

ԿՈՐՈՒՍԵԱԼ ԴՐԱԽՏ

ՄԱՍՆ ՉՈՐՐՈՐԴ

ԽՈՍՏՈՎԱՆՈՒԹԻՒՆ

Բայց Տընիզ իմացած էր այդ տխուր պատմութիւնը։ Հաւանաբար ոչ։ Եւ, ամէն պարագայի մէջ, ինքը բան մը չպիտի ըսէր։ Ասկից զատ, Տընիզ միշտ դղեակը կը գտնուէր։ Ուրեմն Ռընօտիէ՞ն։ Այս ալ անկարելի էր։ Այդպիսի ամօթալի արարքներ գործող մարդը երեւան չի հաներ զայն։ Ուրեմն ո՞վ ըսած էր այդ գաղտնիքը։

Երէցն ի զուր միտքը կը յոգնեցնէր։

Եւ տակն ատեն իր երազները կ'ընդհատէր Ժէռդռիւռը դիտելու համար։

Աղախինն ոտքի վրայ կեցած էր իրեն հանդէպ։

Աչքերն արտասուօք լցուած էին։

Երէցն իյուշ կ'ածէր Ժէռդռիւռի ամենափոքր արարքներն, յորմէ հետէ իր ծառայութեան մէջ կը գտնուէր նա։

Այդ ամենը կենդանի մնացած էին իր մտքին մէջ։

Նախ այդ կինը ստորին դասակարգէ չէր,—ինքը շատոնց մոռցած էր զայն,—ուղիղ, վայելուչ լեզուաւ մը կը բացատրէր իր միտքը, եւ երբ նշմարէր այսպէս ընելը, կը փութար աւելի խոնարհ, աւելի ռամիկ լեզուաւ խօսիլ։ Ուրեմն ինքզինքը կը ծածկէր։

Ի՞նչպէս մտած էր իր տունը։

Նօէլ կը յիշէր առաջին օրն երբ տեսած էր զայն։

Ինք Պէրժերոյ կ'երթար ընթրելու եւ իրեն կ'ընկերանար Տընիզ որ երիցատուն եկած էր զինքը տանելու։

Ո՞ւր գտած էր զայն։

Ցեռցած այն վանդակորմին՝ որ կառուցիկն կը բաժնէ գղեկին մեծ դրան ծառուղին։

Պէրժերոյի կողմը կը դիտէր։

Ինչո՞ւ համար։

Եւ յաջորդ օրը երիցատուն կուգար, խնդրելով որ իր ծառայութեան առնուզինքը։

Ի սկզբան շատ կոչտ գտած էր զայն, տնական գործերու անվարժ անձի մը պէս։

Խոհանոցը մանաւանդ անխնամ մնացած էր, եւ շրջակայ թեմերու երէցք, իրենց հոգեւորական սեղաններուն վրայ, յաճախ գանգատած էին այս բանէն ծիծաղելով։

Իրաւ է սակայն որ, եթէ Նօէլ հարատար խոհարարուհի մը չունէր, ի փոխարէն պատուական մառան մը ունէր,—զուրիշներուն համար,—վասն զի ինք գիտիով խառն ջուր միայն կը խմէր։

Բայց Ժէռդռիւռ զինքը խնամած էր անսահման անձնուիրութեամբ, և առաջին վայրկեանէն արտասովոր գորով մը ցոյց տուած էր իրեն նկատմամբ։

Այս ընթացք քանիցս երէցին ուշադրութիւնը գրաւած էր։

Եւ հիմակ ալ միտքը կուգար։

Քանի՛ քանի՛ անգամ, առաւօտները, քնացած պահուն, յանկարծ աչքը բանալով նշմարած էր Ժէռդռիւռն որ՝ անկողնոյն առջեւ, աչերն արցունքով լի, զինքը կը դիտէր, փոխանակ արթնցնելու։

Աղախինն ամեն անգամ գորովալիր և զուարթ բառով մը խոյս կուտար։

—Ինչո՞ւ այսպէս երեսս կը նայիս, Ժէռդռիւռ։

—Այնքա՞ն հանգիստ կը քնանայիք, պարոն երէց։

Իր ամենէն անտարբեր ակնարկներուն մէջ իսկ եղական գորով մը կար։

Հապա անոր հետաքրքիր ընթացքը զոր այնքան խստութեամբ երեսին կուտար պահ մը առաջ։ Որքա՜ն դիւրին էր այժմ մեկնել զայն։ Այդ ընթացք յառաջ կուգար այն գորովէն զոր Ժէռդռիւռ կը տածէր Նօէլի և Անտրէի նկատմամբ. անոնց խօսակցութեան խառնուելով միշտ։

Բայց մանաւանդ կը յիշէր Ժէռդռիւռի տարօրինակ ընթացքը, Վիլլատոն կոմսին մահուան ժամանակ։

Ինչդրած էր Նօէլէն որ թոյլ տայ իրեն Պէրժերոյ մնալ, ինք ալ հաւանած էր։ Վիլլատոնի հիւանդութեանը պատճառաւ յուսահատութեան մատնուողի մը երեւոյթն ունէր ազախինը։ Երբ բժիշկը ծանոյց թէ ա՛յլ եւս յոյս չկայ և թէ Վիլլատոն պիտի մեռնէր, Ժէռդռիւռ այնպէս յուզուեցաւ որ վրան տկարութիւն եկաւ։ Ցիրաւի, կը մտածէր քահանայն, այս հէգ կինը մեզ նկատմամբ շատ բուռն գորով մը ունենալու է, որ այսպէս մասնակից կ'ըլլայ մեր ցաւոց։

Եւ երբ Վիլլատոն մեռաւ, ո՞վ լսեց անոր վերջին կամքը։

Դարձեալ Ժէռդռիւռ։

Մեռելական սենեկին մէջ առանձին կը գտնուէր նա։

Եւ Նօէլ, ներս մտած պահուն, նուազած գտած էր զայն։

Ցեռցայ, Ժէռդռիւռ գագաղին հետեւած էր մինչեւ գերեզմանատուն, դրժգոյն, հագիւ կարենալով ոտքի վրայ մնալ, աչքերը լալէն ուռած։

Կը յիշէր նաեւ թէ ինչպէ՛ս ոգի ի բռին պաշտպանած էր զինքը՝ Նօէլը՝ Անտրէի հետ ունեցած վէճարանութեանը մէջ, երբ սա կուզէր Ռընօտիէը պաշտպանել։

Անոր գործածած բառերը միտքը կուգային այժմ։ Եւ ինչպէ՛ս քաջալեր էր իր ձայնն այդ վայրկեանին։

Նօէլ ոտքի ելաւ եւ մօտեցաւ ազախնոյն որ աչքերը վար կախած կը մնար։

—Երեսս նայէ՛, ըսաւ։

Ժէռդռիւռ կ'ուզէր, բայց չէր համարձակեր։ Բուռն անձկութեան մը մատնուած էր իր հոգին։

—Երեսս նայէ՛ կըսեմ, Ժէռդռի՛ւռ, կրկնեց։

Աղախինը վեր առաւ աչքերն որք արտասուօք ողողուած էին։ Ո՞ր գտնելանցելոյն սիրեցեալ ակնարկը։ Վասն զի, կասկած մը անցած էր քահանային միտքէն։ Այնքա՛ն խորհրդաւոր կերպով ա՛ներեւոյթ եղած էր իր մայր։ Ու ա՛լ ա՛նոր խօսքը չէին լսած։ Արդեօք Ժէռդռիւռ...

Դողահար՝ չէր համարձակեր իր մտածումը լրացունել։

Ինքն այնքա՛ն փոքր էր երբ մեկնած էր մայրը։ Ասկից զատ, ենթադրելով իսկ որ իր յիշատակները թարմ մնացած ըլլային, ի՞նչպէ՞ս կարելի էր այդ պայակերպեալ դէմքին վրայ ճանչնալ իր մօր անոյշ ու մեղմաղթիկ գեղեցկութիւնն, անոր ազնուութիւնը, թարութիւնը...

Նօէլ հառաչեց։

—Ես խենդ եմ, մրմնջեց։ Ինչե՞ր կը մտածեմ։

Դարձեալ երկարատեւ լռութիւն մը։ Այնքա՛ն պատահարներ կը ներկայանային իր մտաց։ Քահանայն հարցուց։

—Այսպէս ուրեմն այդ թշուառականին զոյգը՞...

—Ձեր մայրն է, պարոն երէց։

—Բայց դու ո՞վ ես որ այդ ահաւելի գաղտնիքը գիտես։

—Թեզմ կին մը որուն գորովանաց վրայ կրնաք վստահիլ դուք եւ ձեր եղբայրը։

—Դուն ո՞վ ես, Ժէռդռիւռ, ո՞վ ես։

Այն ատեն ազախինը՝ ծունգի վրայ գալով, ձեռքերն իրարու կցած եւ հեծկըլտանաք։

—Թէ ո՛վ եմ ես, Նօէլ,... քու սըրտիդ կը թողում գուշակել։

Եւ Նօէլ, անհուն ուրախութեան ճիչով մը, յաղթական ճիչով մը, յիմարութեան ճիչով մը։

—Մա՛յրս, մա՛յրս, մա՛յրս։

—Այո՛, քու մայրդ եմ ես։

Ցայնժամ անոր վրայ կ'լսնայ Նօէլ, բակացը մէջ կը սեղմէ, վեր կ'առնու զնա, ծունգերուն վրայ կը նստեցուցէ, համբոյրներով կը ծածկէ եւ կը կրկնէ ծիծաղելով, զառանցանքի մը պէս։

—Մա՛յրս, իմ մայրի՛կս։

—Զաւա՛կս, իմ Նօէ՛լս։

Բայց այսքան երջանկութիւն շատ են քահանային համար որ ժամանակէ մ'իվեր կարի յոգնած է։ Աչքերը կը մթագնին և գլուխն ուսին վրայ կ'լսնայ յանկարծ։ Ժէռդռիւռ կ'ըմբռնէ զայս։ Համբոյր մը կը գրոշմէ։

—Նօէլ, Նօէլ, զաւա՛կս։

Բարեբաղդաբար, գլխու պտոյտ մըն էր այս։ Եւ այդ բան շատ չի տեւեր։ Քիչ մը գունատ, քիչ մը դեղեւելով, և շատ տկար, Նօէլ քանի մը քայլ կ'առնու, մարն հասկցնելու համար թէ տկարութիւնն անցած է, թէ լաւագոյն վիճակի մէջ կը գտնուի։ յետոյ, որովհետեւ իր գգուանքները վերջացած չեն, ձեռքերն անոր կը կարկառէ։

Ժէռդռիւռ զուսին բակացը մէջ կը նետուի։ Զիրար կը սեղմեն լալի։ Շատու շատ մտածումներ ունին։ Բառ չեն գտներ մտքերնին բացատրելու համար։

(Շարունակելի)

ներն իրրեւ անչափահաս տղայք նկատելու կարեւոր իրաւունքի մը գործադրման մէջ, և զանոնք ի սմանալութեան մը ենթարկելու, զոր ի գործ դնելու օրինական կարողութիւն կամ գիւրութիւն արդէն կը պակսի մեզ։

Գաւառաց մասնակցութիւնն, Ազգային Ժողովոյ մասնակցութեամբ չափաւորեալ, գործին օրինական հանգամանքները գոհացնելով հանդերձ, ցոյս վայր գործադրուած կամ առաջարկուած ամէն գրութիւնէ աւելի նպաստակայարմար և ազգօգուտ հանդիսանալու երաշխաւորութիւններ կը ներկայացնէ։

Կը Ցեայ Կաթողիկոսին հետ համաձայնիլ այսպիսի գրութեան մը վրայ, և կարծենք ի դէպ է ընդունիլ Ցանձնաժողովոյ առաջարկութիւնն և պատուիրակ մը ղրկել յԷջմիածին, այս մտօք Ն. Վեհափառութեան հետ կարգադրութիւն մը գոյացնելու համար, պայմանաւ որ Կաթողիկոսն ալ Թուրքիոյ Հայոց կողմէ ընդունուած եղանակը ռուս Կառավարութեան ընդունել տալն յանձն առնու, որպէս զի օր մը իւր յաջորդին ընտրութիւնը չմատնուի նոյն անստուգութեանց և յուսախաբութեանց որք այնքան անհաճոյ երեւոյթ մը տուին իւր գահակալութեան, Ազգին մեծագոյն հատուածը զրկելով իւր Հայրապետին ընտրութեան մասնակցելու անբնաբարելի իրաւունքէն։

Ամէն անգամ օրինական մէկ մէկ դժուարութիւն յարուցանելով Թուրքիոյ Հայերն իրենց նուիրական մէկ իրաւունքին գործադրութենէն զրկել կրնայ յարմարիլ տեսակ մը քաղաքականութեան դիտմանց։ Բայց այդ քաղաքականութիւն Մակար Կաթողիկոսին քաղաքականութիւնը չի կրնար լինել անշուշտ։

Մեր Ազգային Ժողովոյն ալ պարտաւորութիւնն է՝ փորձառութեան դասերէն խրատեալ՝ ընդունիլ հաշտարար կարգադրութիւն մը, այնպէս որ Ամենայն Հայոց Հայրապետին ընտրութեան մասնակցելու իրաւունքնի յապագային իրական կերպիւ կարենանք ի գործ դնել, ամէն ընտրութեան առթիւ էջմիածնի Կաթողիկոսին անձին վրայ գործնականապէս և վճռապէս հաստատելով մեր ազգային և եկեղեցական միութեան հիմնական սկզբունքը, զոր վտանգել միտոյ ներքին և արտաքին ամէն ձգտմունք ի սպառ խոտելի եւ մերժելի են։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՕՐՈՒԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐՆ

Պալչըդէ (Պուլկարիա՝ կը գրեն առ Մ. Օրէ-Դր-լ թէ դժգոհ գիւղացիներէ բաղկացեալ աւազակաց խումբ մը չարագործութիւններ կ'ընէ գաւառին մէջ։

—Դանուբի և Սեւ Ծովու ռուսական շոգենաւային ընկերութիւնն, որոյ նախագահն է իշխան Կակարին, ամենայն փութաջանութեամբ կը ծառայէ իւր յարաբերութիւններ Պուլկարիոյ և Սերպիոյ հետ։ Իւր տնօրէն, գեր-ծովակալ Փայէոլոկ, Փրութ գետին Դանուբի հետ միացման կէտին վրայ, ի Ռէնի, նաւակայքեր շինած է, և երկաթեայ 12 փոխադրանաւեր, որոց չորսը պիտի ծառայեն քարիւղ փոխադրելու Ռումանիոյ, Պուլկարիոյ և Սերպիոյ նաւահանգիստներուն, և ուրիշ՝ արմտիք փոխադրելու։ Ռէնի քիչ ժամանակէն Կալացի և Պրայլայի գէմ մրցակից հանդիսանալու երեւոյթ ունի։

—Պ. Կոչընի յօրինած նոր եղմնացոյցը շատ կը գովուի, որովհետեւ իրր 3½ միլիոն ոսկւոյ հաստատից առաւելութիւն մը կը ցուցնէ, զոր կը բաշխէ այնպիսի կերպիւ որ ժողովրդական գաղուզ վրայ ծանրացող տուրքերը թեթեւնան։ Պ. Կոչընն ծանոյց նաեւ թէ երեք տարիէ ի վեր Անգլիոյ հանրային պարտուց գլխամասէն 23 միլիոն ոսկի զեղչուած է։

—Այս փառաւոր եղմնացոյցին անմիջական հետեւանքն եղաւ Բունաստանէն յԱնգլիա զրկուած չամիչին վրայ մաքսին զեղչումն եօթն շիլինէն երկուքի, 100 լիբրին։ Այս լուր Բունաստանի մէջ մեծ ցնծութիւն պատճառեց։ Բունաստանի ամէն կողմերէն խնդակցութեան հեռագրեր ուղղուցան առ Պ. Թրիքուփիս, Անգլիոյ հետ կնքուած պայմանագրոյն համար, որոնց համեմատ Բունաստան մտած անգլիական վաճառաց մաքսերը կը զեղչէ, և Անգլիա Պելոպոնէսի այգեպանները տարեկան վեց միլիոն ֆրանքէ աւելի նուէր մը կ'ընէ, անոնց զրկած չամիչին վրայ մաքսը զեղչելով։

—Ուրիշ բանակներու օրինակին հետեւելով, Աւստրիոյ պատերազմական նախարարութիւնը կարգադրեց որ կարգ մը զինուորք և սպայք օդապարիկով պատերազմելու վարժուին, քանի որ ապագայ պատերազմներն ո՛չ միայն ցամաքին վրայ այլ նաեւ օդին մէջ պիտի մղուին։

—Եւրոպիոյ կեդրոնին մէջ, ի Կալիչիա, ծայրագոյն ատիճանի թշնամութիւն կը տիրէ, որ սովէ տարբերութիւն չունի բնաւ։ Աւստրիացի այս դժբախտ Լեհերուն վիճակը նկարագրելով, Լեմպերկի քաղաքապետը կը գրէ։ «Կալիչիոյ ծխատէր քահանայից դիմեցինք մանրամասն տեղեկութիւններ ստանալու, և ազնխարշ լուրեր տրուեցան մեզ։ Անլուր թշուառութիւն կը տիրէ, և եթէ չենք ուզեր հազարաւորաց անուաղ կորստեան դոյժն առնուլ, ընդ փոյթ նպաստ պէտք է հասցնենք»։

—Բրուսիոյ կրթական նախարարին մէկ շրջաբերականը միջնակարգ վարժարանաց տնօրէններուն ուշադրութիւնը կը հրաւիրէ իրենց աչակերտաց մէջ ինքնասպաններու թուոյն աճման վրայ։ Կը հրաւիրէ զանոնք միջոցներ ձեռք առնուլ այս սխրաժէտ վիճակին դարման տանելու համար։ Նախարարը կը յանձնարարէ որ ուսման ընդունակութիւն չունեցող պատանիք չրնդունուին։

—Զուիցերացի մը, Պ. Ժիրարտէն որ Փիէն, Նախկին ուսուցիչ մը Ընէվի աստուածաբանական վարժարանին, Ֆրանսերէնի ուսուցիչ կարգուեցաւ Վիլհէլմ Կայսեր անդրանիկ որդւոյն, գահաժառանգ Կայսրութեան։

—Ֆրանսացի երեւելի երգահան Պ. Սէն-Սաէնս, որ անհետացած կը կարծուէր, Քանարեան կղզեաց մէջ կը գտնուի։

—Նախարարապետ Քափրիվի ի մօտոյ մեծ պտոյտ մը պիտի ընէ Գերմանիոյ ճարտարագործ քաղաքներուն և հանքային կեդրոններուն մէջ։ Յետոյ տեղեկագիր մը պիտի մատուցանէ Կայսեր, գործաւորաց վիճակին և գործատերաց հետ անոնց յարաբերութեան վրայ։ Ի վերադարձին, պիտի զրազի արտաքին խնդրովք, մանաւանդ Կայսեր Ֆրանսայի հետ յաւագոյն յարաբերութիւններ հաստատելու բաղձանքին գործադրման պիտի աշխատի։ Նաեւ, կ'ըսուի Լոնտոնի մէջ թէ Լորտ Սալիսբրի ի տեսակցութիւն հրաւիրած է զՊ. Քափրիվի, որ հաւանած է երթալ Անգլիոյ մայրաքաղաքը։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՀՐԱՒԷՐ

ԱՌ ԱԶԳ. ԵՐԵՍՓՈԽԱՆՍ

Ազգային Ժողովոյ ԺԲ Նիստը տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ Ուրբաթ, 13 ապրիլ, ի Խորհրդ արան Ղալաթիոյ։

Ասեանը պիտի բացուի ժամ ճիշդ 7ին և փակուի 10ին։

Կը հրաւիրեմք Ազգային Երեսփոխանները որ հաճին ներկայ գտնուիլ։

Մնամք ազօթարար

ՊԱՏՐԻԱՐՔ Կ. ՊՈԼՍՈՅ

ԽՈՐԷՆ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

10 ապրիլ 1890

ՕՐԱԿԱՐԳ

Տեղեկագիր Կաթողիկոսական Խորհրդարանական Ցանձնաժողովոյ։ Շարունակութիւն վիճաբանութեան։ — (Դռնփակ)

Առէնարդէր

Մ. Ց. Մէլիքեան

Քաղաքական Ժողովը, որ Զատկան տօներու առթիւ դադրեցուցած էր իւր նիստերն, երէկ գումարեցաւ ի Խորհրդ արանի Ղալաթիոյ ընդ Նախագահութեամբ Ամն. Ս. Պատրիարք Հօր և ատենապետութեամբ Ազնուազոյն Սահակ էֆէնտի Ղազարոսեանի։ Ժողովը զրաղեցաւ իւր օրակարգին վրայ գտնուած այլ եւ այլ յարաբերական խնդիրներով։

Գարմանի եկեղեցւոյն նորոգութեան և վարժարանին վերանորոգութեան համար յանձնաժողով մը կազմուած էր, որ Ի՛ր բարգ մնար Վեր. Մամիկոնեան Միքայէլ էֆէնտիէ, Ազն. Յարութիւն էֆ. Նորատունկեանէ և Մեծ. Թաշճեան Սարգիս ու Գարամանեան Յարութիւն էֆէնտիներէ։ Այս յանձնաժողով պաշտօն ունէր շինութեան գործին վերին հսկողութիւնը կատարել, տեղացիներէ մասնախումբ մը կազմել և հանգանակութեան ձեռնարկելով շինութեան սկսիլ։

Արդ, այս յանձնաժողովոյ անդամք հրաժարած լլլալով, Քաղաքական Ժողովը մերժեց այդ հրաժարականներն և որոշեց խնդրել որ ընդունին այդ պաշտօնը։

Զմիւռնիոյ պատրիարքական փոխանորդ Արժ. Յովսէփ Ծ. վարդապետ Այվազեանի և գաւառական ընդհանուր Ժողովոյ Դիւանին կողմէ երէկ Պատրիարքական Փոխանորդ Գեր. Ներսէս Ծ. վարդապետ Աբսլանեանի ուղղեալ հեռագիր մը պաշտօնապէս ծանուցած և շնորհաւորած է Ն. Գերապատուութեան ընտրութիւնն յառաջնորդութիւն Զմիւռնիոյ։

Երէկ վայելուչ հոգով կատարուեցաւ Գասրը-դիւզի Ս. Յակոբ եկեղեցւոյն մէջ Ամենշնորհեան Յովհաննէս էֆէնտիի յուղարկաւորութեան և թաղման սիրաբաշխութիւնը։ Հանգուցեալն կը նախագահէր Ամենս. Թրիմեան Հայրիկ, շուրջն ունենալով Գեր. Մելքիսեդեկ եպիսկ. Մուրատեանց և Գեր. Գարեգին եպիսկ. Սըրուանձտեանց, վարդապետք և քահանայք։ Դամբանականը խօսեցաւ Գեր. Գարեգին Սրբազան որ ի յայտ ածեց հանգուցեալին բարի հանգամանքները, մանաւանդ ընտանեսիրութիւնը, կրօնասիրութիւնն, ազգասիրութիւնն ինչպէս նաեւ ազգաստասիրութիւնը զոր ի յայտ ածելու համար Արամեան վարժարանի հոգաբարձութիւնն յուզարկած էր երկու սեռէ սանունք որք դագաղը կը շրջապատէին։

Յետ աւարտման կրօնական արարողութեանց, դագաղը մեծ թափորով առաջնորդուեցաւ գիւղին գերեզմանատունն։ Դագաղին առջեւէն կ'երթային Արամեան վարժարանի երախտագէտ սանունք ի ձեռին ունենալով ազգականաց և բարեկամաց կողմանէ յուզարկեալ պսակներ։ Դագաղին ծայրերը բռնած էին Պ. Ճն Տ'Ալլսիս, Գարակէօզեան Տիգրան էֆ., Մանակեան Մկրտիչ էֆ., Յովակիմեան Մինրան էֆ., Փափազեան Կարապետ էֆ., Քիւքճիխանլըեան Կարապետ էֆ.։ Ջահերը եւս բռնած էին գիւղին պատուաւոր երիտասարդներն։

Դագաղին կը հետեւէր մայրաքաղաքիս հայ և օտարազգի վաճառականաց հոծ բազմութիւն մը, որոց կը պատկանէր նաեւ հանգուցեալն, որ իւր երկանց զաւակն ըլլալով՝ կրցած էր պատուաւոր տեղ մը գրաւել նոցա մէջ։

Սկիւտարի Ս. Խաչ վարժարանաց տարեկան քննութիւնք սկսած են այսօր եւ պիտի տեւեն մինչեւ ապրիլ 22։ Մանկապարտիզի հանդէսը տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ կիրակի։

Այս աւուր թուով կ'սկսինք հրատարակել Մեսրոպ էֆ. Նուպարեանի երկասիրած «Ֆրանսերէնէ Հայ-Աշխարհիկ Բառարանի» բաժանորդաց ցանկն։ Բառարանի հրատարակութիւնը կը չարունակուի կանոնաւորապէս և մինչեւ 32րդ թերթը (Hocher բառը) տպագրուած է արդէն։ Անոնք որք կը փափաքին նպաստաւոր պայմաններով ունենալ այս կարեւոր երկասիրութիւնն, այսինքն գործին աւարտումէն յետոյ 30 ֆր. վճարելու տեղ կանխաւ 20 ֆր. վճարել, պէտք է փութան բաժանորդագրուիլ։

Տիկին Ե. Խանչէկիւլեան և իւր զաւակունքն իւրեանց խորին չնորհակալութիւնները կը մատուցանեն այն ամէն ազգականաց և բարեկամաց որք ներկայ գտնուելով հանգուցեալ ԵՒՍՀԱՆՆԷՍ ԷՖԷՆԴԻ ԽՈՆՋԷԿԻՒԼԵԱՆի յուղարկաւորութեան տխուր հանդիսին, հաճեցան իւրեանց ցաւակցական զգացմանց հաւաստիքն արտայայտել։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՕՍՄ. ՊԱՐՏԱՏՈՄՄԵՐ

Ըստ տեղեկութեանց Թ-ղէի, Օսմ. պարտատոմսերու փոփոխման վերաբերեալ ո՛ր և է կայս. Իրատէ հաղորդուած չէր Բ. Դրան մինչեւ երէկ երեկուն։

ԻԲ. ԴՈՒՌՆ

Երէկի Նախարարաց Խորհրդոյ նիստէն յետոյ Ներքին ու Արտաքին գործոց Վեսմ. Նախարարք Բարձ. Մեծեպարքոսին քով գնացին և պահ մը խորհրդակցեցան ինչ ինչ կարեւոր խնդրոյ վրայ։

Եղմնական Նախարար Վեսմ. Յակոբ փաշա երէկ Մայիսի մէջ զրաղած ըլլալով, Ներկայ չ'ըլլար գտնուիլ Նախարարաց Խորհրդոյ երէկի նիստին։

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ Ի ԹՈՒՐՔԻԱ

Պէրութի և Սուրիական Տրիպոլսոյ երեւելիք ընկերութիւն մը կազմած են, Նահանգին մէջ երկաթուղւոյ մը շինութեան ձեռնարկելու համար։ Մինչեւ ցարդ Պէրութի մէջ սառագրեալ դումարը կը հասնի 170,000 ոսկւոյ և Տրիպոլսոյ մէջ սառագրեալ դումարն 200,000 ոսկւոյ։ Գործն ի գլուխ հանելու համար կազմեալ յանձնաժողովին կը նախագահէ Պէրութի կառավարիչը։

* * *

Ֆրանսացի Պ. Վիժիէի կողմէ ներկայացեալ ծրագիրն որ կ'առաջարկէ երկաթուղի մը շինել Պապա-Լէսքիէն ի Տիքիլի, և շոգենաւուց միջոցաւ Ցարտանելի մէկ եզրէն միւսը անցունել կամախաւմբերն, հանրօգուտ շինութեանց Նախարարութեան կողմէ քննուելով ընդունուած է, և Բ. Դրան պիտի մատուցուի այս օրերս։

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԱՍՏԻՃԱՆՔ ԵՒ ՊԱՏՈՒԱՆՉԱՆՔ

Իզմիրի ռուսական ընդհ. հիւպատոս Պ. Իլարիանոֆ պետական խորհրդականի աստիճանի բարձրացած է. Եքատերալի գեր-հիւպատոս Պ. Քրիլոֆ՝ նոյն քաղաքի հիւպատոս անուանուած է, և Եանեայի հիւպատոսարանի քարտուղար-թարգման Պ. Տիմիդրի Նէլիտոֆ՝ Պուքրէշի ռուսական դեսպանատան երկրորդ քարտուղար։

Ս. Աւետարանի առաջին ատիճանը ստացած է Կ. Պոլսոյ ռուսական դեսպան Պ. Նէլիտոֆի և Ս. Անդրէասի պատուանշանի առաջին ատիճանն՝ ընդհ. հիւպատոս Պ. Լակօվքիի։ Ս. Վլատիմիր պատուանշանի երկրորդ ատիճանը՝ Հալէպի և Տօպրուճայի ռուս հիւպատոսաց՝ Պ.Պ. Եաքիմանսքիի և Զէլէպիտաքիի։ Ս. Ստանիսլաւի երկրորդ ատիճանը՝ Սինոպի գեր-հիւպատոս Պ. Սուխօզինի և նոյն պատուանշանի երրորդ ատիճանը՝ Պէրութի հիւպատոսարանին քարտուղար-թարգման Պ. Ալէքսանդր Ռօսթօվսքիի, Տրապիզոնի հիւպատոսարանին քարտուղար-թարգման Պ. Զիմմէրմանի և Պրուսայի գեր-հիւպատոս Պ. Բէրտիքարիսի։ Ս. Անն. պատուանշանի երկրորդ ատիճանը՝ Պաղտատի հիւպատոս Պ. Բօնաֆիտինի։

ՆԻԿՈՄԻԴԻԱՅԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Նիկոմիդիայէն կը գրեն թէ ասիական երկաթուղեաց անցնելիք տեղերուն վրայ գտնուած հողերու գիները բարձրանալու վրայ են։ Երկաթուղեաց կայարաններու մօտ գտնուած հողերու գինն, որ առաջները մէկ արտավարը 200 ղրուշ կ'արժէր, այժմ 3—400 ղրուշի բարձրացած է։

Շատ մը հողեր, որք հնձոց փոխադրութեան համար եղած դժուարութենէն պատճառաւ անմշակ մնացած էին, սկսած են մշակուիլ։ Պուլ կարիայէ և Պոսնա-Հէրսէք եկած գաղթականներու ձեռամբ։

Էսկիշէհրի, Քէօթահիոյ և Էնկիւրիի կողմերը յառաջ եկած ցորենք գերազանց են Թուրքիոյ այլ տեղերու ցորեններէն, հետեւաբար Նիկոմիդիոյ, Էնկիւրիի, Մուտանիայի և Քէօթահիոյ երկաթուղեաց շինուելէն յետոյ թէ՛ ցորենի և թէ՛ այլ արմտեաց մեծագանակ արտածութիւն մը պիտի կատարուի դէպ ի Եւրոպա։

Տարի մը առաջ Քէօթահիոյ և Էսքիշէհրի շրջակայ անտառներէն կըտրուած պիստակէնիի, մայրիի և կաղնիի մէկ քառակուսի մետրը Պիլէճիկի, Վէզիրխանի և Լէֆքէի մէջ 20-30 ֆրանքի կը վաճառուին, սակայն այժմ այդ գին կրկնապատկուած և եռապատկուած է։

— —

ԴԱՍԱՊԱՏԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

Հանրօգուտ շինութեանց Նախարարութեան կողմէ կարգեալ յանձնաժողովն որ պաշտօն ունի Մանիսա-Աքսար-Սմիրնայի երկաթուղւոյ նորաշէն գծին ստանձնումը կատարել, յանուն կայս. կառավարութեան, Իզմիր հասնելով, շաբաթ առաւօտ անտի ճանապարհ ելեր է Դասապա երթալու համար։ Այդ յանձնաժողովոյն կը նախագահէ Թայրի պէյ և անդամներն են երկրապագ Պ. Լըքլէռ, Մէհմէտ ճէմալ էֆէնտի, Գրիգոր էֆէնտի և Արիֆի պէյ՝ պաշտօնատարք Հանրօգուտ շինութեանց Նախարարութեան, եւ Մէհմէտ Շէֆգի էֆէնտի՝ պատուիրակ ելմտական Նախարարութեան։ Ցանձնաժողովոյն կ'ուղեկցի Դասապատի երկաթուղեաց տնօրէն Պ. Քէմբ։

Մաքսային ժողովոյ անդամ և ընդհանուր քննիչ Աքիրի պէյ յատուկ պաշտօնով Ագրիանուպոլիս ուղեւորեցաւ։

—Վճռաբեկ ատենի անդամներէն Մազհար պէյ, որ քննչական պաշտօնով Պէրութ գնացած էր, երէկ մայրաքաղաքս վերադարձաւ։

—Այս աւուր թուրք լրագրաց մէջ հրատարակուած է բժշկական ժողովոյ մէկ պաշտօնական ազդը որ կը ծանուցանէ թէ յառաջիկայ մայիս 22ին մրցման քննութիւն մը տեղի պիտի ունենայ քիմիագէտի մը ընտրութեան համար, որ քաղաքային բժշկական վարչութեան մէջ պիտի ծառայէ։ Փափաքողք պարտին մինչեւ մայիս 19 դիմել քաղաքային բժշկական ժողովոյ։

—Նախընթաց օր Էրզնգէոյի մէջ գաղթական կառապանաց միջեւ կռիւ մը տեղի ունեցաւ։ Կառապանք երբ գիրար կը գանակոծէին, ուրիշ կառապան մը, որ կռուին խառնուած չէր, միջամտելով կռուարարները զատել ուզեց, սակայն նոյն միջոցին գլխին գաւազանի հարուած մը ընդունելով, զգայազիրկ գետինը փռուեցաւ և սթափելու վրայ էր երբ ագիւսի կոտոր մը գլխուն նետուելով վիրաւորեցաւ։ Խեղճ մարդը ծանր վիճակի մէջ իւր տունը փոխադրուեցաւ։

—Պէրութի Ապտիւլահատ էֆէնտի Խազրա անուն մարդ մը արտօնութիւն խնդրած է Պէրութի մէջ թրամվէյի երեք գծեր հաստատելու համար։ Այս գծեր Համրտիյէ պարտէզէն սկսելով, մին պիտի երկարի մինչեւ Պէրութ քաղաքը, երկրորդը՝ մինչեւ Հատաս գիւղն և երրորդը՝ Պաշորա թաղն անցնելով, մինչեւ Սայատ։ Առեւտրական և հանրօգուտ շինութեանց Նախարարութիւնը խնդրոյն քննութիւնը յանձնած է Պէրութի կուսակալութեան, որ այս նպատակաւ յանձնաժողով մը կազմած է, բաղկացեալ խտարէի ու թաղապետական ժողովներէն եւ նահանգին առաջին երկրաչափէն։

—Հալէպէն կը գրեն թէ անցեալները հինգ ժամ անընդհատ անձրեւ տեղալով փողոցները ջուրով ողողուեր են։ Մէկ քանի մթերանոցներ ողողուելով բուսական ապրանքներ վնասուեր են։ Կայծակ եւս իջնելով մէկ քանի տուներու պատերը վնասուեր են։

—Եր-էլ-Էնր անուն նաւամիջ շոգենաւ մը, որ Գարապիտէ, Շարքէօյէ, Միւրէֆիթէէ և Ռուսսթէյէ ճամբորդներ առած Պոլսոյ նաւահանգիստը կուգար, Ռուսսթէյի մօտ Էրէյլի անուն տեղը խրեր է։ Երէկ առաւօտ ուրիշ նաւամիջ շոգենաւ մը ղրկուեցաւ Եր-էլ-էն ազատելու համար։

—Կայս. Իրատէ մը հրամայած էր որ սնկարդ մուրացիկներն յատուկ անկեւանոցի մը մէջ պատսպարուին և աշխատելու կարողութիւն ունեցողներն իրենց հայրենիքները ղրկուին։

Արդ, Ոստիկանութեան կողմէ կարգեալ յատուկ պաշտօնեայք յիսունեակի չափ մուրացիկներ ձերբակալած են, որք կրնան աշխատիլ։ Ասոնք այսօր իրենց հայրենիքները պիտի ղրկուին, այլ եւս Պոլիս չվերադառնալու պայմանաւ։

—Մ/տիլիի նորընտիր կառավարիչ Թէվֆիգ փաշա երէկ Սամսունէն մայրաքաղաքս եկաւ, իւր նոր պաշտօնատեղին երթալու համար։

—Իզմիրէն կը գրեն թէ Տր. Հիւման որ հնագիտական խուզարկութիւններ կը կատարէ քաղաքին շրջակայքը, հին քանդակագործութեան արդիւնք եւ զոյ մարմարեայ հինգ ասիւներ գտեր է որոց իւրաքանչիւրը 200 կենդինար ծանրութիւն ունի։

—Թրհալայէն կը գրեն առ Նեւշեր թէ Խրիսթաքի էֆէնտի Զողրաֆոս իւր որդւոյն նուիրեր է Լ-ը-էֆ անուն ագարակն որ Ցունաստանի մէջ մեծ հռչակ ունի իւր բրինձի արտադրութեամբ։ Խրիսթաքի էֆէնտիի որդին մի քանի օրէն յիշեալ ագարակը կ'երթայ զայն հերոսական ձեւի մը վերածելու և բրինձի մշակութեան նոր գարկ մը տալու համար։

—Սորբէի Հիւմայունն, որ այժմ Սկիւտար կը գտնուի, այսօր մեծ հանդիսիւ Սկիւտարէն Հարէմ Իսկէլէսի պիտի փոխադրուի, ուրկից Մախսուսէի Կէչէ-զեղեանը պիտի դրուի։ Նոգեղեանը կէս օրին ճամբայ պիտի ելլէ դէպի Պէրութ։ Սուրէի Հիւմայունը Պէրութ հանուելէ յետոյ ցամաքի ճամբով Հիճազ պիտի ղրկուի։

—Սպարապետի Դրան առողջապահական ճիւղին դեր-նախագահ Ֆէրիդ Հասիպ փաշա, որ նախընթաց օր յանկարծական տկարութիւն մը զգալով իւր տունը փոխադրուած էր, այժմ ծանր վիճակի մէջ կը գտնուի։

—Սէլանիկէն կը գրեն թէ քաղաքին մօտ Քէլմիյիրէ գիւղամիջին Գասչալը գիւղին մէջ արտ մը փորուած պահուն սիւնազարդ և կամարաւոր չէնք մը գտնուած է։ Սիւները զարդարուած են եղեր այլ և այլ նկարներով։ Կը յուսացուի թէ այդ տեղէն ուրիշ հնութիւնք գտնուին։ Սէլէկի Բէթրից գաւառակին մէջ եւս արտ մը փորուած պահուն հին դրամներ գտնուած են։

—Սէլանիկի մէջ ապրիլի սկիզբէն ի վեր տիրած երաշտութեան պատճառաւ երկրագործք մատնանչութեան մատնուած են։

—Առջի գիշերը մէկ քանի գողեր Ուզուն Չարշըի մէջ սաթի վաճառականի մը խանութը կողոպտելով, հազար հինգ հարիւր ղրուշի չափ ապրանք գողցան։

—Քաղաքապետութեան պաշտօնեայք երէկ երեք հարիւր վաթսուն և չորս հատ պակաս կշռող բոկոկ (ֆիֆա) գրաւելով, բաշխեցին կեդրոնական բանտին մէջ գտնուող բանտարկեալց։

—Խմսուսէի շոգենաւ մը երէկ Պանտրմայէն մայրաքաղաքս բերաւ հազար հարիւր ոչխար և հինգ հարիւր գառնուկ։ Նոյնպէս Դալիգրաթիայէն եւս երեք հարիւր յիսուն գառնուկներ բերուեցան։

—Գատրգիւղի թաղապետութեան պաշտօնեայք գիւղին նպարավաճառի խանութներն այցելելով, մեծ մասին մէջ խառնուրդ իւղեր գտած են։ Ի մէջի այլոց յունաց եկեղեցոյն կիցը գտնուած նըպարավաճառի մը խանութին մէջ ձէթի ման մը տեսած են, որոյ բերանը բաց ձգուած ըլլալով, մէջը մուկ մը ինկած և սատկած էր։ Այս ման թէեւ անմիջապէս ծով նետուած է, սակայն մուկը մէկ քանի օր առաջ ինկած ըլլալով, ամանին մէջ գտնուած ձէթին կէսն արդէն վաճառուած էր։ Թաղապետութեան պաշտօնեայք ծանր պատժոյ մը ենթարկած են այդ նպարավաճառը։

ԹՐԱՄՎԷՅԻՑ ԸՆԿ. Կ. ՊՈԼՍՈՅ

Կը ծանուցուի Թրամվէյից Ընկերութեան բաժնետէրաց թէ 1890 յունիս 1ին ընդելի 70 պարտատոմսից 16րդ վիճակահանութիւնն հրապարակաւ տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ մայիս 1ին, ժամ 2ին, ի կեդրոնատեղին ընկերութեան, Սամաթիա Խան, Ղալաթիա

Ընդհանուր Տնօրէն

Կ. Պոլիս, 22 ապրիլ Ա. Թրիվէք

ԵԱԼՈՎԱՅԻ ՋԵՐՄՈՒԿՆԵՐԸ

Կը ծանուցուի արդյունաբերութեան թէ Եալովայի հանքային ջերմուկները վարձուած են բաստրգեալոյս կողմէ և թէ կարգաւորութիւնք ի գործ դրուած են անդ։ Նոր շինուած առանձնակարգ ճամբայ մը կը միացնէ յիշեալ ջերմուկները Կալովային։

Թէպէտ կանխաւորուած է բոլորովին ի նորոյ, բժշկի մը հիւանդաց տրամադրութեան տակ կը գտնուի։ Բաց ասի, մանաւանդ որ մակդիներ պատրաստուած են, յատկապէս լոգացողներու փոխադրելու համար ի Կալովա։

Զմանանք բսել թէ ամէն առաւօտ, բացի կիրակէ, Սիրբէճիէն շոգենաւ մը կայ ի Կալովա։

Նոր գործիչն

Վ. ԻԴԴԻՐ

Համոզուած ենք թէ հիւանդները ամէն տարիի եղած դիւրութիւն և հանգստութիւն պիտի գտնեն Կալովայի ջերմուկներուն մէջ։ 461 2—9

ՏՈՒԹՈՒՐ Կ. ՆԱԶԱՐԷԹԵԱՆ

Պատիւ ունի ծանուցանել արդյունաբերութեան թէ Մագըր-դիւղի մէջ հիւանդ ընդունելի պատ, հիւանդներ կ'ընդունի նաեւ երեքշաբթի, հինգշաբթի և շաբաթ օրերը ժամ 7 էն 9, ըստ թրքաց, Սամաթիա Մեծ Փողոց թիւ 339, նոր հասցեատան այցելութեան Սենեակն։

Նոյնպէս երկուշաբթի օրերը, դարձեալ վերոյիշեալ ժամերուն, Սամաթիա Գիւղաքաղաքը կը գտնուի, իրեն դիմող ազգաբնակ հիւանդները ձրիաբար դարմանելու։ 420

ԱՄՍԱԿԱՆ 5 ՖՐԱՆՔ ՎՃԱՐԵԼՈՎ ՄԱՏԵՆԱԴԱՐԱՆ ՄԸ ԿԱԶՄԵԼՈՒ ԵՂԱՆԱԿ

Ա. Տ. ՁՈՒՂԱՁԱՆԵԱՆ

10, Խավիար Խան, Ղալաթիա

Ձեւամբ և հնութեամբ պայմաններով կարելի է տեսնել Բարկի գրավաճառաց հրատարակութիւնքը։ Ներուած գրքերը ճիշդ ցուցակներուն գնով են։

Վճարմունք կը լինի ԱՄՍԱԿԱՆ 5 ՖՐԱՆԿՈՎ, 100 ֆրանքի և անկից պակաս յանձնարարութեանց համար։ 418 2—12

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՍԻՄՈՆ ԳԱՖԱՄԱՃԵԱՆ

ՀԱՒԱՔԱԾՈՑ

ԸՆՏԻՊ ԳԻՆԱԾՈՑ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՕՏԱՐ ՄԱՏԵՆԱԳՐԱՑ

Պէրպէրեան տպարանին ի լոյս ընծայուած այն գեղեցիկ գրքոյկն ազգային և օտար հեղինակաց գեղեցկագիր գրուածներ, մեծամասամբ անտիպ, դրգռիչ գլուխաց կանոններ, հայերէն կենսագրութիւններ, և այլն, և այլն, այնպէս որ կրնայ ըսուիլ թէ հայ մանկաւոյն համար զարգացման գեղեցկագոյնն կը նպաստէ այդ մատենիկ։

Կը գտնուի բոլոր հայ գրավաճառաց քով, Դին 7½ գանկան։ Կեդրոնատեղին է Բ. Պզոյճեանի կեդրոնական գրատունը, Կ. Պոլիս, Պահճէ-Գարու, Թիւ 56։ 407 4—5

ՀԵՌԱԴՐԱԼՈՒՐՔ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԴՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵՆԷՆ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

Պերլին, 23 ապրիլ

Բրուսիոյ կառավարութիւնն երեսփոխանաց ժողովոյն մատոյց օրինական ծրագիր մը այն գումարներուն գործածութեան վրայ որք պետութենէն շնորհուած են կաթոլիկ եկեղեցւոյն իբր նպաստ, այլ վար դրուած են իբր հետեւանք հակապապական մարտին։ Օրէնքը կ'որոշէ որ այդ գումարները պետութեան պիտի դառնան, այլ պետութիւնը տարեկան 560,000 մարք պիտի վճարէ կաթոլիկ եկեղեցւոյն պետոյից համար։

Վիեննա, 23 ապրիլ

Կայսրը, Մարեշխատ Մոլդքէի հետ, այս առաւօտ մեկնեցաւ յՕլտէնպուրկ։

Տարմշտատ, 23 ապրիլ

Անգլիոյ թագուհին ատ հասաւ։

Պրուսէլ, 23 ապրիլ

Արքայական ընտանիքը ներկայ գտնուեցաւ Պորսայի պալատան մէջ ի պատիւ Ադանլիի տրուած հացկերոյթին։

Փէշթա, 23 ապրիլ

Լրագրեր կը ծանուցանեն թէ կառավարութիւնը թոյլ տուած է մայրաքաղաքին պետական գործարանաց գործաւորներուն՝ չ'աշխատիլ մայիս 1ի օրը։ Այդ օրն ամբողջ ոստիկանութիւնը ոտքի վրայ պիտի ըլլայ։ Զօրքերը պատրաստ պիտի գտնուին բոլոր զօրանոցներուն մէջ։ Զինուորական հրամանատարը խիստ հրահանգներ տուած է որ մեծ կորովով սկիզբէն իսկ զսպեն յառաջ գալիք անկարգութիւնները։ Գործաւորք ամէն ջանք կ'ընեն որպէսզի մայիս 1 ի օրը հանգարտ անցնի։

Վիեննա, 23 ապրիլ

Քաղաքապետական խորհուրդը միաձայնութեամբ որոշեց որ Վիեննայի քաղաքապետութիւնը տունէ կայսեր դուստր Մաքի-Վալերի արքհիդքսուհւոյն հարսանիքը։ Պէտք եղած վարկերը քուէարկեցան։

—Պարսկաստանի Շահին կինն ատ հասաւ, վատառողջութիւնը դարմանելու համար։ Պաշտօնական ընդունելութիւն չեղաւ նմա։

Դորդէ (Դորսիքա), 23

Հանրապետութեան նախագահը ստիպուեցաւ ընդհատել իր Գորդէէն ի Պաստիա ուղեւորութիւնը, նախագահական կառախմբին առջեւէն գացող կառախմբին գծէն դուրս ելլելուն համար։ Պ. Գաւնօ երեկոյեան ժամ 9ին հասաւ ի Պաւդիա։

Պելկրատ, 23 ապրիլ

Սքուփչինան 100ին 5 յաւելուած մ'ըրաւ տրոց վրայ, 10 միլի

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 12 Ապրիլ

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՅ

3 տոկոս Լոնդրայի վրայ (Պանքայի).....	110
3 » » » (վճարելի).....	109 5/8
3 » Բարիզի » (պանքայի).....	22 90
3 » » » (վճարելի).....	22 97 1/2

Օսմանեան Քոնսոլիտէ

Երեկ երեկոյ գոց. (Մէջ. Դ. Սէրի	20 11
Պօրսային գոյութիւն վերջը »	20 11
Բերայի մէջ »	20 11 1/2
Աւուտաւուն բացուելուս »	20 12
Կէս օրին »	20 11 1/2

ԻՍԹԻԴԻԱԶԸ ՋԱՏԻԼԻ

Երեկ երեկոյ	54 1
Այս առաւօտ	53 36
Կէս օր	53 36

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԷԹԼԻՈՅ

Փոխառութիւն A. Սէրի	39 1/2
» B. »	24 1/2
» C. »	20 14

ԲԱԺԻՆԵՏՈՒՄՔ

Սօսիէթէ ժէնէրալ..... Ադէլ. Լիր.	4 28
Գրէտիթ ժէնէրալ..... Օսմ. »	9
Պանք տը Գոնտ..... » »	7 14
Սօս. Շանժ է վէլէոր..... » »	4 34
Թրամուէյ..... » »	490
Բուժելի երկաթուղի..... ֆր.	73 1/4
Օպլիկասիօն տը Բրէսթիթէ »	— —
Բանքէ ուգիր Լիվրիսմ.... Գ. կ.	128

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՅ

Օսմանեան ոսկի.....	ղրշ. ...	100
20 ֆրանքնոց.....	» ...	87 27
Անգլիական ոսկի.....	» ...	110 10
Իմպերիալ.....	» ...	80 35
Քրիմիից.....	» ...	51 15
Բուժելի երկաթուղի.....	» ...	8 27
» արծաթ.....	» ...	76
Մէջ. արծաթ. (տարբ).....	» ...	108 10
Վիեննայ.....	» ...	103 20
Լինդնոց.....	» ...	103 10
Մրեթալիք.....	» ...	100
Թատֆէյէ.....	» ..	11

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Բարիզ, 23 Ապրիլ, ժամ 3 վայր. 40 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	83 32 1/2
» » 4 1/2 %	106 32 1/2
Օսմանեան քոնսոլիտէ Սէրի Դ.	18 42 1/2
» օսմանեան երկաթուղի	73 50
» Լեմիի բանքնոթներ	243 75
Պանք Օթոման	556 25
Գրէտիթ Լիոնէ	713 75
Իսպանական Ռանթ 5 %	93 82 1/2
Հելլենական 5 %	474
Բրիսրիթէ Թիւրք	500
Եգիպտական միացեալ	485 37 1/2
Պանք տը Բարի	785
Սամ. մաքս. արժէթուղթ	433 75
Ռուէիզի ջրանցք	22 56 25
Սպանիական արտաքին	72 7/8
Զէջ Լոնդրայի վրայ	25 15 1/2

Լոնտոն, 23 Ապրիլ, ժամ 6 վայր. — երեկոյ

Անգլ. քոնսոլիտէ	98 1/16
Սամ. » Սէրի Դ.	18 1/4
» » » Ա.	39 7/16
» » » Բ.	24 3/8
» » » Գ.	18 5/16
Փոխառութիւն 1877	101 1/4
Պանք Օթոման	12 1/8
Եգիպտական միացեալ (ինիֆիտէ)	96 3/16
» առանձ. (բրիվիլէժէ)	103 1/8
Ցարա Պոհիէ	83 1/8
Ցօմանիալ (փոխառ. Լուչիլ)	105 1/4
Հելլենական 5 %	93 1/8
Մոնտէալ »	78
Իռլանական 1889	95 3/4
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ	25 15 1/2

ԲԱՐԻԶ ԲԹԻԹ ՊՈՒՐՍ

Բարիզ, 23 Ապրիլ, ժ. — ր. — երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	88 93
Օսմանեան քոնսոլիտէ Դ.	18 45
Օսմանեան երկաթուղի	— —
Եգիպտական միացեալ	— —

Վիեննա, 23 Ապրիլ, ժամ — վայր. —

Օսմանեան երկաթուղի	84 60
» Լեմիի բանքնոթներ	111 25
Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	119 20

Պերլին, 23 Ապրիլ, ժամ — վայր. —

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	20 35
Ռուզլ Թղթադրամ	223 5/4
Օսմանեան երկաթուղի	78 90
Օսմանեան քոնսոլիտէ Սէրի Դ.	18 40

ՄԵԼԲՈՊ ՆՈՒՊԱՐԵԱՆ

ԲԱՌԱՐԱՆ

ՖՐԱՆՍԵՐԷՆԷ ՀԱՑ ԱՇԽԱՐՀԻ�case

Ցանկ Բաժանորդաց

ՑՈՒՑԱԿ.

Բաժին	
Ամեն. Տ. Տ. Յարութիւն Ս. Պատրիարք Ս. Երուսաղէմայ	3
Գեր. Տ. Տ. Ստեփաննոս Պետրոս Ազարեան Պատր. հռոմ. Հայոց	1
Գեր. Տ. Մելքիսեդեկ Ս. Արքեպիսկոպոս, Կ. Պոլիս	2
Գեր. Տ. Երեմիա Ս. Արքեպիսկոպոս Տ. Սահակեան, Երուսաղէմ	1
Գեր. Տ. Սահակ Եպիսկոպոս Խապայեան, Երուսաղէմ	1
Գեր. Տ. Աստուածատուր Եպիսկոպոս Տ. Յովհաննէսեան, Երուսաղէմ	1
Գեր. Տ. Մամբրէ Եպիսկոպոս Մարկոսեան, Երուսաղէմ	1
Արժ. Տ. Ղեւոնդ Վարդապետ Մաքսուտեան, Երուսաղէմ	2
Արժ. Տ. Անդրէաս Վարդապետ Միրզեան, Երուսաղէմ	1
Արժ. Տ. Գէորգ Ծ. Վարդապետ Երէցեան, Երուսաղէմ	1
Արժ. Տ. Յուսիկ Վարդապետ Մեհրապեան, Կ. Պոլիս	1
Արժ. Տ. Յովհաննէս Քահանայ, ԸԶմիւռնիա	1
Պատ. Մխիթարեան Մխիթարեան Հայց Վենետիկի	1
Մեծ. Խորով էֆէնտի Մարկոսեան, Զմիւռնիա	25
Մեծ. Գարեգին էֆէնտի Ց. Փափազեան, Զմիւռնիա	10
Գումար	52

(Շարունակելի)

ԳԱՒԱՌԱԿԱՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ՌՈՏՈՍԹՈՅ, 8 ապրիլ

Մարտի 19 րդ օրը կէս օրէ ետք. քաղաքիս Յիսուսեան երկսեռ վարժարանաց 400 ուսանողք ճաշէն յետոյ կ'զբօսնուին Ս. Խաչի գաւիթին մէջ, երբ մի օրիորդ մօտեցաւ տնօրէնին ու ըսաւ, «մեր սրահին մէջ սաստիկ տաքութիւն կայ, կարծես թէ կ'այրինք»։ Ի մի քայլ կը սրանայ տնօրէնն իր մի ընկերը յօգնութիւն կոչելով հազիւ թէ 20—30 աղջկունք սրահը մտած էին, ապշութեամբ կը տեսնեն սրահի տաքութիւնը, որ ջեռուցեալ հնոցէ մը տարբերութիւն չունէր. յանկարծ ծուխ և մութ կ'երեւին սրահին մի անկիւնէն, կայծեր կը բարձրանան, որոց կը յաջորդէ ամէնի բոցը. մին ջուր կը պոռայ, միւսն օգնութիւն կը գոչէ, դասատուաց և այլ պաշտօնէից աղաղակներն, մանկանց ճիչն ու վայնասունն, մին գիրքս, ուրիշ մը պայուսակս, ոմանք մայրիկ և այլք հայրիկ կը գոռան, ակնթարթի մը մէջ բոլոր աղջկունք սրահէն անվնաս կ'ազատուին դասատուաց գործունէութեամբ, և ահա հայրեր ու մայրեր, հերթաձայ, բոպիկ ոտքով շնչասպառ կը վազեն եկեղեցւոյ գաւիթը լալով ու ճչալով կ'որոնեն իրենց աղջիկներն ու մանչեր։ Անմիջապէս և արագ ծաւալեցան բոցերը մէկ կողմէն դէպի խորհրդարան և միւս կողմէն դէպի արական վարժարանը։ Հայ կանայք եւ աղջկունք, ծերք, երիտասարդք և պատանիք, դոյլ և կոյժ ի ձեռին հրաչալի եռանդեամբ կ'աշխատին և ջրով հեղեղման կ'ողողեն հրդեհի վայրը, Թաղ. Պատկ. Խորհրդոյ երիտասարդ և բանիբուն անդամախիցք գլխիբաց ցեխերու և բոցերու մէջ կ'աշխատին հրդեհին առաջքն առնելու, ամէն դիէ ջրհաններ, ամեն ազգէ յօգնութիւն փութացողներ, տաճկի, յոյն և հրեայ հասարակութիւնք անխտրաբար կ'օգնեն. կառավարութեան պաշտօնեայներ, զինուորներ քաղաքպետութիւնը խմբովին, Վեր. կառավարիչը և մեր Դեր. Այցելու հովիւը, ամենեքեանք փութացած էին օգնել այս աղետալի վայրկեանի մէջ. ամեն ոք եկեղեցին, Ս. Խաչը ազատեցէ՛ք կը գոչէին, շրջակայ ընդարձակ փողոցներն ու հրապարակներ հագարաւոր մարդերով և գպրոցը շրջապատող կիսաւեր և ողորմելի տուներու կամարասիներով լցուած էին, փոքրիկ հով մը պատրաստ էր լափել ու կիզել նաեւ եկեղեցին և բոլոր թաղը. այլ սակայն կարծես թէ երկինք գթացին այս արի և ջանասէր ժողովրդեան և ոչ մի տերեւ իսկ չէր շարժեր և եղած զարմանալի աշխատութեանց չնորհիւ ժամ մը հազիւ տեւեց և դադարեցաւ կրակն. այրեցան վարժարանք, Թաղական Խորհրդարանը, եկեղեցւոյ մնացուածը, քահանայից և ըսպասաւորաց սենեակներն, թշուառ ուսանողաց պայուսակներն ու դասական պիտոյք հանդերձ դպրոցի կարասեօք. անձի կորուստ չեղաւ, միայն մի քանի հոգի վիրաւորեցան։

Հոս թողունք բոցին ու կրակին աղետաբեր պատմութիւնը և հաղորդենք մի քանի մխիթարական տեղեկութիւններ վշտացեալ Ս. Խաչ թաղեցւոց ներքին վիճակին վրայ։

Շատերուն ծանօթ է արդէն թէ՝ Ռոտոսդոյի մէջ հայք երկու թաղերու մէջ կը բնակին, Ս. Թագաւոր 1000 բնակչօք, իսկ Ս. Խաչ 800. այս վերջին թաղի ազգայինք քիչ բացառութեամբ ամենքն ալ առ հասարակ երկրագործութեամբ կ'զբաղին, արթուն, ուշիմ և զարմանալի ջանասէր ժողովուրդ մ'են, մանաւանդ իգական սեռը կրօնասէր, ազգասէր և յամառ աշխատասէր բնաւորութիւն մը ունին, տաք եղանակներու մէջ արտն ու այգին են, կը փորեն կը հերկեն, կը վարեն ու կը մշակեն, կը ցանեն ու կը քաղեն, իսկ ձմեռն ամրողջ իրենց մշակած մի քիչ բամբակը կը մաքրեն և կը մանեն և այլազան ընտիր և դիմացկուն կտաւեղէններ կը գործեն։

Թաղիս տիկնայք վերջերս երկու խումբ բաժնուած ընկերութիւններ կազմեցին Հայուհեաց և Խնամակալուհիք անուամբ որոց մին կոկիկ և գեղեցիկ զանգակատուն մը կանգնեց, իսկ միւսը նպատակ ունի Ս. Խաչ եկեղեցւոյ նուիրական պէտքերն հոգալու և ահա Զատկի առթիւ իրենց առաջին պտուղները նուիրեցին, մի գեղեցկագործ արծաթ սկիհ 12 ոսկւոյ արժողութեամբ և մի ոսկեթել շուրջառ, և Յիսուսեան հրկիզեալ վարժարանի դըժբաղդ սանուհիք նախաձեռնութեամբ իրենց ջանասէր վարժուհւոյն համար. Տիկ. Վառվառիա Շ. Եսայեանի այս նուիրած սկիհի վրայ կը ծածկեն մի նըրբագործ ոսկեթել ծածկոց։

Տիկին վարժուհւոյն ջանասիրութեան յայտնի ապացոյց են վեց ամսուան մէջ պատրաստուած 200 կտոր ձեռագործներ՝ որոց մէջ կը գտնուին խիստ ճարտար եւ ճաշակաւոր ամեն կարգի բանածոյներ, որք բարերաշխարհաբար հրդեհէն մի քանի օր առաջ դպրոցի չէնքէն դուրս ուրիշ սենեկի մը մէջ ի տես հասարակութեան դրուած էին վիճակահանութեան առթիւ, որ պիտի կատարուի յաւաջիկայ կիւրակէ 600 բաժնի վրայ իգին մէկ քառորդ արծաթ. յիշատակութեան արժանի է ազնուափայլ Տիկին Նունեայ Սուքիասեանի գործունէութիւնը, որ 2—3 օրուան մէջ յաջողած է սպառել 200 ի մօտ վիճակահանութեան տոմսակներ, որուն այժմէն երախտապարտ է վարժարանաց տեսչութիւնը և կանխաւ ի հրապարակի կը յայտնէ իւր շնորհակալիք նոյնպէս ամէն անոնց որք ջանասէր ազգասիրմամբ կ'աշխատին և կ'աջակցին կըրթութեան գործի յառաջացման։

Գրեթէ տարիէ մը ի վեր զգալի ոգեւորութիւն մը կը տիրէ թէ Ռոտոսդոյի և թէ բոլոր թեմերէից մէջ նորանոր ազգային հաստատութիւններ շինելու՝ հանդերձ ազգային և կրթական նախանձելի բարեփոխութեամբք. այս ամենայն ուրախալիր և յուսատու բարեփոխմունք արդարեւ արդիւնք են մի արժանընտիր Հովսէփ, մեր բարեխնամ Այցելու հովիւ Գեր. Հմայեակ Եպիսկոպոսի Դիմաքսեանն։

Եւ այժմ իւր բազմազարդ գործոց եւ մտահոգութեանց վրայ նոր և մեծ վիշտ մ'ալ կ'աւելնայ հրկիզմամբ Յիս. երկ. վարժարանաց և Թաղ. Խորհրդարանի եւն եւն. Սրբազնութիւն անչուշտ վշտակիր զգացմամբ կը դիտէ այրած վարժարանաց 400 սաներն ու սանուհիներ եւ տասնի չափ ուսուցիչներ, որոնք այդ տխուր օրէն ի վեր իրենց բոյները կորուսած թռչնոց պէս աւերակաց եւ մոխիրի կոյտերու շուրջը կը թափառին։

Հեռաւոր ըլլայ կամ մերձաւոր, արդեօք չը կա՞յ մի բարերար ձեռք, մի վեհ ոգի, մի բարի սիրտ, որ այս տխուր էջերը կարդալէ զկին յարտասուս չարձակելով զգածուի փրկել այս 400 դպրոցասէրի և մեծ մասամբ աղքատ եւ թըշուառ մանուկներ, եւ գրիչը իւր ձեռքն առնելով մի հրաշք գործէ գրելով մեր սիրեցեալ Առաջնորդին. «կը փափաքիմ կանգնել այդ այրած վարժարանը ի յիշատակ մեր գերդաստանի և կամ իմ հօրս և մօրս և կամ հանգուցեալ զաւկիս անուանը»։

ԶԲՕՍԱՆՔ Ի ՁԻՆԱՍՏԱՆ

Զինաստանի խոհակերութիւնը— կերակրոց կարգը

Անչափ սոսկալի բաներ պատմուած են Զինացւոյ կերակուրներուն վրայ որ մեր խոհակերութեան արուեստին յարգը բարձրացնելու համար անհրաժեշտ կը դատեմ մէկ քանի խօսք ընել այս մասին։ Զեր բերնին ջուրերը վազցուելու յաւակնութիւնը չունիմ. միայն կ'ուզեմ համոզել զձեզ թէ իմ ազգակիցներս չեն ուտեր այնպիսի տարօրինակ բաներ ինչպէս որ զուարճօրէն կը պատմեն կուսակցական ոգւով ճանապարհորդք ոմանք։

Սովորական ճաշերը կը բաղկանան ընդհանրապէս ութ տեսակէ. երկու տեսակ բանջարեղէն, հաւկիթ, ձուկ մը, խեցապատեան մը, հաւեղէն մը և երկու տեսակ մսեղէն, խոզ և այծ հարաւային երկիրներու մէջ, ոչխար և եզ հիւսիսային երկիրներու մէջ։ Անկից զատ մեծ աման մը ապուր կը գտնուի միշտ բրինձին հետ որ հացի տեղ կը ծառայէ մեզ. վասնզի հայրենակիցս, բաց ի պտասսոմոր առիթներու մէջ, կերակուրի ժամանակ ոչ գինի, ոչ թէյ կը գործածեն, և որովհետեւ որ և է ճաշ մը հարկաւոր է, ապուրը կը կատարէ դայդ պաշտօն։

Ապրուստը կարգէ դուրս ժան ըլլալուն, իւրաքանչիւր անհատին գնումին յաւանութիւնն ունին ընդունիլ զեղեցիկ տեսակէ մսեղէնը։ Այս կարգի մէկ լիտր միսն, իրօք քսանհինգ կամ երեսուն սանթիմ կ'արժէ, իսկ պարարտ հաւ մը վաթսուն կամ եօթանասուն սանթիմ։

1882ին ի Հոնկ-Քոնկ չինական նաւ մը նոտայ հայրենիքս վերադառնալու համար։ Զկրնալով վարժուիլ նաւուն սովորական կերակուրներուն, չինացի սպասաւորի մը հաւ մը ապսպրեցի նախաճաշիս համար։ Տղայ մը տուի իրեն հինգ ֆրանքի արժողութեամբ որ ի Ֆրանսա ճիշդ հաւի մը սովորական գինն է։ Քիչ մը ետքն եկաւ հարցուց թէ ի՞նչ կերպով եփուած կ'ուզէի։

—Մասն մասն ընել և եփել տուր իւր հիւթին մէջ, լաւ մը համեմուած։

Շատ չանցած առջեւս բերաւ աման մը, տեսակ մը կէս տակառ, լեցուն տաք տաք հաւի կտորուանքներով։

—Ո՞ւրչափ բան է այս։

—Ա՛յս, պարոն, ձեր տոլարով տասն երկու հաւ գնեցի և ձեր հրահանգին համեմատ պատրաստեցի։

Ի տես այդ մակոյտին և վիթխարի ամանին ախորժակս գոցուեցաւ. ամբողջապէս ետ դրկեցի խոհանոցին մարդոց տրուելու համար։ Ասով՝ նպատակս է ցուցունել ձեզ թէ իմ երկրիս մէջ իրերը որչափ քիչ կ'արժեն. օրական մէկ ֆրանք չահող դործաւոր մը կրնայ ապրեցնել կին մը և երկու կամ երեք զաւակ և մէկ կողմ դնել իւր շահուն կէսը։

Այս ամանութիւնը շատ դիւրին է մեկնել. ըստ վիճակագրութեան, Զինաստանի մէն մի բնակիչը դրէթէ երկու ֆրանք տուրք կը վճարէ. սընդեան վերաբերեալ ամեն բան ապատ է տուրքէ. երբ որ յանկարծակի բարեկամներ գան, դանոնք պանդոկը կը հրաւիրենք և կամ ճաշ մը պատրաստել կուտանք ի պատիւ անոնց։ Այս ճաշերը ընդհանրապէս վեց տոլար կ'արժեն, որ է ըսել երեսուն ֆրանք ութ հոգիի համար, և խիստ կատարեալ են ինչպէս որ կրնաք դատել հետեւեալ թուարկութենէ։

Զորս պնակ մանր ուտելիք (դերեզ)։

Զորս պնակ չոր պտուղ։

Զորս պնակ թարմ պտուղ, եղանակին։

Զորս մեծ պնակ. ամբողջ բադ մը, չանաձուկի թեւի ծայրեր, ծիծաւնի բոյներ և ուրիշ մանրեղէն մը։

Զորս միջին պնակ, հաւեղէնք, խեցապատեանք և մսեղէնք։

Զորս փոքր պնակ, այլ և այլ ուտելիք և հնդկական եղէգի մատաղ ծիլեր։ Ամենէն վերջը չորս մեծ սկաւառակներ, ձուկ, խոզի միս, ծովասաղեր և ոչխարի միս։

Այս վերջին չորս պնակները ճաշը կը վերջացուցնեն. ընդհանրապէս մարդ ձեռք չի դպցուներ և սեղանէն կ'ելլեն ասոնք բերուածին պէս։ Սպասաւոր մը, սուր դանակ մը ձեռքը, խորովածին մարմին կը հանէ (խոզի ձագ, բադ կամ սագ) և ափսեայի մը մէջ իւրաքանչիւր սեղանակցին առջեւը կոտր մը դնէ փոքրիկ գաւաթով մը օրուն մէջ ուրիշ սպասաւոր մը ուրիշէ օղի կ'ըլլցունէ։ Մուռցայ յիշատակելու թէ խորովածը չբերած, սեղանը կը մաքրուի իբրեւ թէ երկրորդ ճաշ մը սկսէր։

Կերակուրներու մէջտեղ միշտ կարկանդակներ կը բերուին. մանաւանդ աղի կարկանդակներու հետ կը բերուի հաւի ջուրի պղտիկ գաւաթ մը, իսկ շաքարահամ կարկանդակներու հետ նուշի կաթ։ Պէտք է ըսեմ նաեւ թէ ամէն ճաշ մանր ուտելիքներով և պտուղներով կ'սկսի և կը վերջանայ պնակ մը բրինձով զոր մարդ ազատ է ուտելու կամ չուտելու։

Սեղանէն ելլելուն, անմիջապէս թէյը կը բերուի և ամէն մէկուն կը ներկայացուի դաստառակ մը տաք ջուրի մէջ թաթզուած։

ՁՕՐ. ՁԻՆԿ-ՔԻ ԹՕՆԿ

ՍՄՈՒՍՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՔ

Ի ԼՈՆՏՈՆ

Թէմզի խմբագիրն, որ ի Լոնտոն ուսումնասիրած էր ամուսնական գործակալութիւնները, կը շարունակէ իր աշխատութիւնն։ Երկրորդ յօդուածին մէջ կը խօսի ուրիշ գործակցութեան մը վրայ, որ ի նիւ Պոնտ փողոց։ Տնօրէնը, Գ. Բիս, իրեն մանագիտութիւն բրած է անգլիացի օրիորդներ զրկել ի Հնդկաստան բնակեալ անգլիացի նաւաստիին, զինուորին կամ պաշտօնատարին որք ամուրի են։ Եթէ սոքա ամուսնացած են իրենց հետ է իրենց կիներն Անգլուհին բնաւ չթողուր իր ամուսինը։ Նախամեծար կը համարի իր զուակները թողուլ օտարին խնամոց և երթալ գտնել իր ամրն։ Աւելի ամուսին է քան մայր։ Բայց եթէ Հնդկաստան գտնուող Անգլիացին ամուրի է, ի՞նչ կը պատահի։ Կը ձանձրանայ։ Ընկերակցուհւոյ մը պէտքն զգալի կը դառնայ, և մանաւանդ ընկերուհւոյ մը որ իր հետ բերէ հայրենի երկրին չունչն։ Ուստի կը դիմէ Գ. Բիսի, որ, վճռան աչքն առնելով կը զրկէ լոնտոնցի կամ գաւառացի օրիորդ մը։ Գ. Բիս եղբայր մը ունի ի Կալկաթա, ուր կ'օթեւանի օրիորդն և ուր տեղի կ'ունենան տեսակցութիւնք։ Գրկուած տասն աղջիկներն ուրիշ կ'ամուսնանան։ Այս գործին մէջ իրեն կ'օգնեն նաեւ նմանօրինակ ուրիշ երկու ընկերութիւնք, որք սակայն ձրիաբար չը գործեն։ Առաջինը զոր հիմնած է Լովբէյ Նախարարն, Ընդհանուր ծառայողաց ընկերութիւնն է։ Երկրորդն, որուն նախաձեռնութիւնն ունեցած է Գ. Կաբսոդոն, կը կոչուի Բրահմանեան ֆանտասիան ընկերութիւն։ Այս ընկերութիւնք կը վճարեն Գ. Բիսի վճռաներն, եթէ իր ձեռնարկներ ի գերեւ ելլեն։

* * *

Գ. Բիսի և Գ. Սաուենբրսի գործակալութիւնք այն երկու գործակալութիւններն են որք քիչ մը բացառիկ հանգամանք ունին։ Լոնտոնի մնացեալ ութ գործակալութիւնք մասնաւոր յատկանիշ մը չունին և աւելի կը մօտենան Ֆրանսական գործակալութեանց կը բաւէ անոնց երկուքին գործողութեան եղանակը ուսումնասիրել գաղափար մը ունենալու համար ամբողջին վրայ։ Թէմզի խմբագիրն սկսած է նախ ամէնէն ծանօթ գործակալութենէն, ի Ագրէնտ, թիւ 273, որուն անուանն է Գ. Թիդսըն։

«Ընթերցողը գաղափար մը պիտի ունենայ այս գործակալութեան կարեւորութեան վրայ երբ ըսեմ թէ իրեն յատուկ թերթ մը ունի, Մարդկանէլ Նէլ, ուշադրաթերթ նուիրեալ ամուսնութեան քաջալերման և ամուսնական երջանկութեան, որ 75 000 օրինակ կը տպուի։ Աւասիկ ինչպէս կը բացատրէ իր նպատակը հասարակութեան։

«Ամուսնութիւնն այնչափ հին օրէնք մըն է, ամէն ժամանակաց մէջ այնքան «նպաստած է ընտանեաց, որ զայն քաջալերելու նպատակ ունեցող թերթ մը «ընծայելով հասարակութեան՝ վստահ ենք «թէ ազգային պէտքի մը գոհացում կու «տանք։

«Բազաքակրթութիւնն ընկերութեան «հին ձեւակերպութեանց և պատշաճից «կանոններուն միանալով, այնչափ սեղ «մամամեր կը դնէ երկու սեռերուն վրայ, «որ ամուսնանալիք միլիոնաւոր այրեր և «կիներ կան, որք կարող են փափագաբ «ձարար երջանիկ ընել զիրար և սակայն «ոչ մէկ հաւանականութիւն ունին իրարու «հանդիպելու ա՛յլ քաղաքին և ո՛չ գիւղին «մէջ։ Ուրեմն անհրաժեշտ էր ստեղծել «հաստատութիւն մը որ կարենար մէջտեղ բերել ամուսնութեան փափաքողներու միջեւ։ ուստի որոշած ենք մեր բոլոր ազդութիւնը նուիրել մեր ընթերցողաց և թղթակցաց օգտին ու երջանկութեան, և աներկրայ ենք թէ վեհանձն աջակիցներ պիտի գտնենք յանձին նոցա։»

Մարդկանէլ Նէլ հետաքրքրական թերթ մըն է։ Ճիշդ գաղափար մը կուտայ Լոնտոնի և Բարիզի գործակալութեանց ոգւոյն մէջեւ գտնուող տարբերութեան վերաբերեալ։ Ֆրանսականներն իրենց ծանուցմանց մէջ տեսակ մը սեղմում, տեսակ մը ամփոփածութիւն կը դնեն։ Անգլիական ծանուցումը կոչտութեան և բանաստեղծութեան տարօրինակ խառնուրդ մը կը ներկայացնէ։ Ի Ֆրանսա, ամուսին մը խնդրող օրիորդը կամ կինը առեղծուածով մը կը յանձնարարէ ինքզինքը։ Ի Անգլիա, օրիորդը կամ կինը կը մերկանան այնպիսի դիւրութեամբ զոր ի զուր կը ջանան պարտկել, վերջին տողին մէջ, ի վեր բերելով իրենց սրտին խանդաղատանքը կամ հոգւոյն բանաստեղծութիւնը։ Երիտ մարդիկ ալ յանդգնութեամբ և զգայնականութեամբ անոնցմէ վար չեն մնար։ Մէկ քանի օրինակներ կը բաւեն։

«Երիտասարդ օրիորդներ, Միլլի և «Ակիս, 18 և 23 տարեկան։ Միլլի միջակահասակ, հմայեցուցիչ գեղեցիկ, կապուտաչուկ, բիւրեղ և լեցուն, քաջառողջ, բարակազմ, նուրբ մազով, բոլորովին յարմար ընտանեկան կենաց, իրը գեղեցիկ տիկին հռչակուած, 10 000 ֆրանք եկամուտ ունի։ Ակիս հմայակատար, նրբագրամարմին, փայլուչակազմ, գեղգեղմ, աչքերը շագանակագոյն, բարեկիրթ։ «Միլլի օրը է։ Երկուքն ալ կ'ուզեն թըղթակցիլ և իրենց լուսանկարները փոխանակել՝ անմիջապէս ամուսնանալ փափաքող ճկնթրլմէնի մը հետ։ Ա՛ռեյ՝ ։ էրեն էնէր մը կ'ուզուի տալ երկիմբրդ մը։»

«Երիտասարդ այրի մը, անպատակ, լաւ «ընտանիք, բարեկիրթ, զուարթ, դիւրահամբոյր, կը փափաքի ամուսնանալ «ճկնթրլմէնի մը հետ որ բնկերային դիրքը «մը և ամուսնանալու միջոցներ ու յարմարութիւն ունենայ։ Գերբնական դաստիարակութիւն մը ստացած է, արուեստագէտ, գրասէր, չատ լաւ կը կարդայ, «կը խօսի գերմաներէն, Ֆրանսերէն և «իտալերէն, կատարեալ դաշնակահար, «երգչուհի, լաւագոյն վարպետներու քով «ուսած։ Կը սիրէ մասաւորական զբօսանքները. կը փափաքի ունենալ գորովասիրտ «և զուարթասիրտ ամուսին մը, որ սիրալիր սիրտ մը ունենայ և կարող ըլլայ «գնահատելու ֆիլ-ուն և բ-ը-ը-յուն լաւ բարեմասնութիւններ։»

«Անգլիոյ արուեստուն կողմը բնակող «երիտասարդ ճկնթրլմէն մը, փոքր եկամուտի տէր, 40 տարեկան պնդակազմ, «ակնհաճոյ, նուազարարելը և քալելը սիրող, որ գիտէ ձի նստիլ և կառք վարել, սիրող ու սիրալիր բնութիւն մը «ունի, կ'ուզէ ամուսնանալ մանկամարդ «աղջկան մը հետ որ ը-ը-ի՛ մայր ըլլար-կ-ր՛-ը-ն։»

«Անգազակ այրի մը կ'ուզէ ամուսնանալ երեսուն տարեկան կնոջ մը հետ։ «ճկնթրլմէնն երաշխաւորութիւն կուտայ։»

«Ութանամեայ մայրի մը կը մտածէ «թէ ժամանակ է ամուսնանալու. գիւղին «ամէն լաւ գիրք մը ունի։»

Վերջապէս սա բանաստեղծութիւնն ուղղեալ առ ամուսնութիւն, զոր կ'երգէ սիրտ մը որուն անշուշտ չափազանց զգայնականութիւն մը տուած է ամուսնութիւնը։

«Մարդուս համար լաւ չէ միայնակ մնալ։ Այսպէս կ'ըսէ պատգամը։ Այսպէս կը խօսի բնութեան օրէնքն։ Ամուսնութիւնն արգիլուած բան մրն է։ Մարդս պէտք ունի ընկերուհւոյ մը։ Սիրեցէ՛ք, փարատեցէ՛ք կեանքին տառնութիւնը, թէ ոչ անդունդ մը կը փորէք ձեզի համար։

«Եթէ, ընդհակառակը, ճշմարիտ հա«մակրութիւն մը հաստատուի մեր միջեւ, «գրէ՛ ինձ, ժամադրութիւն մը տուր, և «հաւատաք ունենանք։ Կրնանք վստահիլ «ներոսի, որովհետեւ սէրը յիմար չէ։»

* * *

Տեսանենք հիմա մեր գործակալութեան դրական կողմը։ 1. իւրաքանչիւր ծանուցում կը հրատարակուի երբ 12 նամակագրէմ ստացուի 50 բառի համար։ Երեք ծանուցմունք 2 շիլին են, վեց ծանուցմունք 3 շիլին։

2. Պատասխանները նոյն գինը կը վճարեն ինչպէս խնդրանքները։

3. Ճկնթրլմէնի մը հետ թղթակցիլ ուզող իւրաքանչիւր կին, և փոխադարձաբար, պարտի զրկել իր անունն և հասցէն և խօսք տալ վարձատրութիւն մը վճարելու համար։

4. Տեսակցութիւնք այն տեղի կ'ունենան երբ կինը կամ ճկնթրլմէնը յանձն կ'առնուն վարձատրութիւնը վճարել՝ ամուսնութենէն ամիս մը առաջ։

5. Մարդկանէլ Նէլի հրատարակիչը խորհրդակցութիւններ կուտայ 5 շիլինի։

ՇՐՋԱՌԵՐԱԿԱՆ

Տպարան Գ. Պարտամեանի

Պատիւ ունիմ ծանուցանել մեր բազմաթիւ յարգելի հաճախորդաց եւ արգոյ հասարակութեան թէ կատուցած եմ նոր եւ վերջին սպարան մը Ինքնագրութեան Հանամամ փողոց, թիւ 14 թէ տպագրական տառերով, թէ ամեն տեսակ կիսատեսակ գրչով կարող եմ պատրաստել զարդեալ ամեն տեսակ գրչագրեալ ամեն գործածական գրեանց եւ թէ տպագրութեան եւ թէ գրչագրեալ ամեն գործածական գրեանց համար։

Դիմել Ա.ռ

Գ. Պարտամեան

Գ. Պ. ՈՒԼԻՍ

Սուլթան-հանամ փողոց թիւ 14

ԳՐԻԳՈՐ ՇԷՐՊԷԹԵԱՆ

ԱՏԱՄՆԱԲՈՑԱ

Վկայեալ յատամնաբուժական վարժարանէն Փարիզու

Պատիւ ունի ծանուցանել Յարգոյ հասարակութեան՝ որ իրեն դիմող հիւանդները կ'ընդունի ամէն օր կէս օրէն յետոյ, Բէր-Բլան տը Թէնէլ, Թիւնէլի ճիշդ դիմացը, Բասած տը Թիւնէլի մէջ։

449 2—6

ԲԱՌ

Rákoczy

ԵԱՆՈՍ

Իրը ապահով առողջաբար ԼՈՒԹԵՐԱԿԱՆ մէջոց, յանձնարարեալ նշանաւոր բժշկներու կողմէ որովհետեւ հիւանդութեանց, արեան կարծրացման (engorgement) և արիներեան, լերդի երկամանց և խուլային հիւանդութեանց համար, նաեւ ջերմի, յօդացաւութեան, մրթի բորբոքման, պիտութեան եւն։

Կը ծախուի ամեն դեղաբաններու և դեղավաճառաց քով։ 358 7—12

Հայցէ՝ ԵՂԲԱՐՔ ԼՕՋԸ Ի ՊՈՒԴԱՊԵՍԹ

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՑԱՐՈՒԹԻՒՆ Ց. ՊԷՏՅԱՆԻ

Ը Ն Թ Ա

ՀՐԴԵՀԻ եւ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՈՐԹՀ ՊՐԻԹԻԾ ԵՒ ՄԷՐՔԸՆԹԱՑԼ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 6,515,542
ՀԱՍՈՅԹ 1888 ՏԱՐԻՈՅ 2,085,347

ՆՈՐԹՀՐԸՆ ԷՇՈՒՐԸ ՆՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 3,581,000
ՀԱՍՈՅԹ 1888 ՏԱՐԻՈՅ 967,900

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած դրամական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար վիրենք ներկայացնել. նաև իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչեւ ցարդ տուած ՀԱՏՈՒՑԱՆՔԻՆ 17,000,000 *Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։*

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԴՐԱՄԱԳԼԻՒԽ Անգլ. Ոսկի, 500,000 — **ՄԱՐԻԹԱՑՄ.** — ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 102,345

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամածրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Գօմիսիօն խանի անկի նն երկաթէ կամրջին վրայ նայող սենեակն, առ **ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ** *Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեանց*

GUERISON Promple et Certaine !
Affections des voies urinaires, Blennorrhagies, Catarrhe, Cystite, Néphrite suppurée, Mal de Bright, Coliques néphrétiques, Enthérite chronique.
CAPSULES DE SANTAL DE LACROIX
PHARMACIEN DE 1re CLASSE
LAUREAT de la SOCIÉTÉ de PHARMACIE de Paris
Lauréat et Ex-Préparateur de l'Ecole supérieure de Paris
76, Rue du Château-d'Eau, 76
PARIS
DÉTAIL : DANS TOUTES LES PHARMACIES

Ընդհանուր մթերանոցն է ԲՐԻՏԱՆԱԿԱՆ ԴԵՂԱՐԱՆ ԺԱՊԷՅՖ ՔԱՆՋԱՒԻԲԻ, Մեծ Փողոց Բերայի, և ԴԵՂԱՐԱՆ Ա. ՄԵՐՀԱՄԷԹՃԵԱՆ, Գալաթիա, Պահչէ-Գարու, 18 64

ԼԱՎԸՆԻՈ ՏԷ ՖԱՄԻՑԼ — L'AVENIR DES FAMILLES

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՓՈԽԱՐԱՐ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՎԱՄՆ ՎԵՐԱԿԱԶՄՈՒԹԵԱՆ ԴՐԱՄԱԳԼԻՒՆ
ԿԸ ԳՈՐԾԷ
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԹԵՐԱՆՈՑ ԴԵՂԱՐԱՆ ԱՎԱՆ ՈՒԹԵԱՆ
ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ Է ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
61, ՌԷՆԷՎԻԷԻ ՓՈՂՈՑ. ԼԻՈՆ 61 (ՖՐԱՆՍԻԱ)

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽԸ 80,000,000 Ֆրանք — ՄԻՆՉԵՒ ՅԱՅՏՈՅ ԵՂԱԾ ՎՃԱՐՄՈՒՆԸ 1,500,000 Ֆրանք

Լ'ԱՎԱՆԻՐ ՏԷ ՖԱՄԻՑԼ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՆ, որ հաստատուած է Նպաստելու համար փոքր խնայողութեանց, արագ զարգացում մ'ունեցած է։ Եւ Նպաստին է որոշեալ պայմանաժամի մէջ վերադարձել գրամագլուխն։

Ընկերութեան գործառնութիւնք բազմազիմի են, ինչպէս շարժական ապրանքի և փոխ տրուած գրամագլխոց ապահովագրութիւն, կորուստաբար գրամագլխոց մը վերակազմութիւն, երաշխաւորութիւնք և դիւանագիրք՝ փոխառութեանց և ճարտարարուեստից և վաճառականութեան մէջ գործածուած գրամագլխոց, մանկանց համար օժիտք, Հանգստեան տնաւոր ծերութեան համար ցկեանքս եկամուտներու կազմութիւն, ի մի բան այն ամէն գործառնութիւնք որոց Նպաստին է խնայողութիւն։ Ընկերութեան Պոլսոյ գործակալութիւնն սկսած է 1888 Յունուար 1 էն։

Տեղեկութեանց և բաժանորդագրութեան համար դիմել առ Պետրոս Էֆէնտի Անպարճեան, գործակալ Ընկերութեան ի Կ. Պոլիս, Թաշ խան, Թիւ 40 Պահչէ Գարու, Գալաթիա։ 42

ՀԱՁԻ ՇՆՉԱՐԴԵԼՈՒԹԵԱՆ, ՊՐՈՆՇԻԴԻ, ՀԱՐԲՈՒԹԻ, ՑՐՏԱՊՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԶԱՑՆԻ ԿԵՐԿԵՐՄԱՆ ՀԱՄԱՐ

POWELL'S BALSAM OF ANISEED.
TRADE MARK.

ՇՆՉԱՓՈՂԻ ԵՒ ԽՈՉԱԳՈՂԻ ՀԻԱՆԿՈՒԹԵԱՆՑ դէմ իբր ապահով դարման այս գեղին ցայսօր ունեցած համբաւը չէ հաստատուած այն բազմաթիւ նամակներով զոր Պ. Սուէլ կ'ընդունայ անոնցմէ որք գործածած և ճանչցած են նորա յատկութիւնները։

«Անգլիոյ թագուհւոյն նէրվի թեղանթակրոյն վրայ, ի Ռիֆ, Ընկովախ.

«Միրեալ պարոն, Ըստ որում կը նեղուէի յամառ հազէ մը որ գիշերը կ'արգելուր ինձ քնանալ և ցերեկը հանգիստ անշունչ, Վ. սեմ. Նոսմ Քարթնէսյան ձեռաբանց ինձ գործածել. ձեր անզուգական բալասանէն անիսանի հատիկներով և կրնամ հաւատալ ձեզ թէ առաջին գործածութենէն իսկ զգալի բարւոքում կրեցի, առաց իսկ պէտք ունենալու գործածս դադրեցնելու, և առաջին փոքր որուակը բոլորովին բուժեց զիս։ Ուստի անոր ազդեցութեան վրայ ունեցած մեծ վստահութեամբս կը յանձնարարեմ զայն ալլոց։ (Սոր.) Վ. ԼԻՆԶԼԻ, Նեղ. թեղանթակրէն.»

Կը վաճառուի ամէն դեղատանց և արտաքսել դեղերու վաճառականաց քով, շիշը 1 շիլին 1½ բէնսի, 2 շիլին 3 բէնսի և 11 շիլինի։—Պարասասեալ ձեռամբ ԹՈՄԱՍ ԲՈՌԼԷՆ, 4, Եկիպտական Բալէյս, Պլաքֆրիարս բրա, Լոնտոն.

Մեծաքանակ և փոքրաքանակ կը վաճառուի Թուրքիոյ և Պուլկարիոյ Ներկայացուցչին քով.
64 Մ. ԷՍՄԻՐԼԻՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱ
Անգլիական Ընդհանուր մթերանոց, Վլյվատա, պահականոցին քով, կայսրան Թրամուէյից, 95 և 67

VICHY
ՎԻՇԻ
Ջրանսա (գաւառ Ալիէի)
ԿԱԼՈՒԱԾ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՊԵՏՈՒԹԵԱՆ
Վաճառութիւն՝ փարիզ, 8, Պուլվար Մոնմարթր
ՀԱՆԲԱՋՐՈՅ ԵՂԱՆԱԿ
PASTILLES DIGESTIVES.—Այս շաքարները Վիշիի մէջ պարունակուած են Ջերմուկներէն հլած ազդ, ախորժահամ են և ապահով դարման մ'են դիւրաստրութեան դէմ.
SELS de VICHY pour BAINS.—Այն անձանց համար որք չեն կրնար Վիշի երթալ, կեղծէն զգուշանալու համար, սոյն դեղերու և շիշերու վրայ պահանջել ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՆ դրօշմը։ Կը գտնուի Պոլսոյ բոլոր դեղագործաց քով. 268

Արտօնատէր Ա. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՅԱՋԱԳՈՒՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՒ

ՓԻՒՆԱՐՏ (CUNARD)
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ
Ուղղակի երկաթուղիներ կը բռնեն Լիվերբուլ և Ամերիկայ դէպ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ամերիկա	7718	Կալիֆորնիա	4841
Էդրիատիկ	7718	Պոմերանիա	4535
Էբրիա	7391	Ամերիկա	2574
Գերմանիա	7368	Արաբիան	2402
Հայկանիա	5667	Գալլիա	2393
Ալեղանիա	5577	Պարակուա	2161
Կալիֆորնիա	4809	Բրիթիշ	2246
Սիրիա	4550	Լայմրիա	2144
Լիբիա	2148	Բրիթանիա	1899
Գլասգոյ	1876	Սարգոն	1856
Շերմանիկ	1614		

Քիչ մը շոգենաւեր, նաւապետ Ֆէնուիք. Լիվերբուլէն ասա կ'ապատուի ամսոյս 28ին.
Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Զ. ՃՈՒԼԻ էֆենտի
Thomas C. Joly
Թիւ 1, Քիւշիւք Հալիլ փաշա խան, Գալաթիա
196

LE SANG C'EST LA VIE!!

RÉGÉNÉRATION DU SANG
PAR LE
ROB LECHAUX
AUX
JUS D'HERBES
DÉPURATIF INCOMPARABLE
Sucs Végétaux concentrés de CRESSON et de SALSEPAREILLE ROUGE, IODURE DE POTASSIUM recristallisé

Le ROB LECHAUX donne la Force, la Santé, la Vie!

La plupart des maladies qui nous affligent ont pour cause la faiblesse ou l'altération du sang. C'est dans le sang que tous nos organes puisent les éléments nécessaires à leur nutrition. Le **ROB LECHAUX** répare les désordres de ce fluide nourricier, lui rend sa composition normale, le purifie, le rafraîchit, le fortifie, le régénère et par là assure la santé à ceux qui l'emploient.

« ... *Votre* Rob Lechaux *est excellent, car mon enfant est parfaitement guéri. Je vous autorise à publier ma lettre et mon nom.*
« Docteur LAROCHE, à Piégut-Pluvier (Dordogne). »

« ... *La reconnaissance me fait un devoir de vous rappeler que sans votre* Rob Lechaux *je ne serais probablement plus de ce monde.*
« L'Abbé LAFAYE, curé d'Eyburie (Corrèze). »

« ... *C'est à votre excellent* Rob Lechaux *que je dois la guérison de ma femme, malade depuis 7 ans, d'un grand épuisement qu'aucun médicament n'avait diminué.* « J. JOURDAN, Brig. de Gendarmerie, à Brigueuil (Ch^te) »

« ... *Votre* Rob Lechaux, *que j'ordonne souvent, produit de si bons résultats, que je veux en faire prendre à mon fils. Veuillez, etc.*
« Dr A. MOTHE, à Monfort-du-Gers. »

Médailles d'Or et Diplômes d'Honneur à toutes les Expositions

CONTREFAÇONS! Le succès rapide du **ROB LECHAUX** a fait naître de nombreuses contrefaçons toujours inertes et souvent dangereuses, que des spéculateurs audacieux offrent à la place du Véritable **ROB LECHAUX**.

L'Inventeur ne garantit que les flacons portant le ***Timbre bleu*** *de l'* ***Union des Fabricants*** *et la signature authentique de :*

ENVOI GRATIS sur demande affranchie d'une *très curieuse* et *intéressante Brochure* (50e édition), sur la **Régénération du Sang** par le **ROB LECHAUX**.

Brochures en Langue Française, en Langue Turque et en Langue Grecque

BORDEAUX : MARIO LECHAUX, Ph^en-Ch^te, 164, rue Sainte-Catherine, BORDEAUX

Même Maison : POMMADE ANTI-DARTREUSE LECHAUX
Pour la Guérison externe de toutes les *MALADIES de la PEAU*

Կը ծախուի. ի Կ. Պոլիս Տ. Բիւշիւկեան Եղբարց քով, Էմին Էօնիւ Թիւ 77, Տ. Գասապեան Պահչէ Գարու Թիւ 13, Տ. Ժ. Վանտիցիանօս և բնկ. Սուլթան Համամ Թին 14, ի Բերա Տ. Թէօտորիտէս, Մեծ փողոց Թիւ 244, Տ. Տիւսաբ Գազդիական դեղարան, Մեծ փողոց Թիւ 412. Տէլլա-Սուտա դեղարանը Մեծ փողոց Թիւ 169, և Ղալաթիա Տ. Ա. Թիթօս, Մեծ փողոց Թիւ 18, Տ. Տէլաթօլա ժաք, դեղավաճառ Եիւքսէք Գալաթասարայ Թիւ 68 և դեղագործական մթերանոցը։

ԺՕՐԺ ԷՖԹԻՄԻԱՏԻՍ

ՄԵԾ ՄԹԵՐԱՆՈՑ ՀՈՎԱՆՈՑԻ

Ի Պոլիս Աշրը Էֆէնտի խանի տակ Թիւ 17 եւ մանաւանդ ի Մեծ շուկայ, Նուրի Օսմանիյէ ճատտէսի Թիւ 32.

Կը խնդրուի արգոյ հասարակութենէն ոեւէ հովանոց չգնել առանց նախապէս այցելելու այս մթերանոցն. Այդ մթերանոցի տէրն, Եւրոպոյ ամենէն նշանաւոր գործարանաց հետ պայմանագրութիւն կնքած է և գործարանաց հաշուոյն անհաւատալի ածան գներով պիտի վաճառէ ամառուան համար թէ՛ արանց և թէ՛ կանանց յատուկ 10000 հովանոցներ. Այդ մթերանոցին մէջ կը գտնուին նաև արանց ու կանանց համար ֆէլ տ'էյտոթ ֆանէլլաներ սպիտակ ու գունաւոր թաշկինակներ, գուլպաներ, ռեզանի սպասներ, փողկապներ և այլն, որք որոշեալ գներով կը վաճառուին թէ՛ փոքր և թէ՛ մեծ քանակութեամբ. Ապրանաց տեսակին ու ածանութեան վրայ գաղափար մը ունենալու համար հարկ է անգամ մը այցելել այդ մթերանոցը։ 405

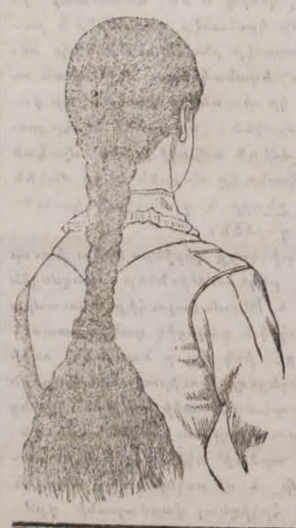

ROYAL VICTORIA
ՄԱԶԵՐՈՒ ՎԻԿԵՐԱՆՈՐԱԳԻԶ
ԱՆՎՐԻՊԵԼԻ ԴԱՐՄԱՆ
ՄԱԶԵՐՈՒՆ, ՄՕՐՈՒԿՔԻՆ ԵՒ ՊԵՏԻՆ ՏԱԼՈՒ ՀԱՄԱՐ
ԻՐԵՆՑ ՈՅԺԻ ԵՒ ՆԱԽՆԱԿԱՆ ԳՈՅՆԸ

Գործածութիւնը դիւրին. Կ'արգիլէ մազերուն թափիլը. Չի տրզկնաւ բայց ապահով արդիւնք յառաջ կը բերէ. Բնական է փայլուն գոյն կուտայ մազերուն. Գործածութիւնը բազմաթիւ։

ՆԵՐԿ ԶԻ ԶԻ ԱՅՍ

Փափաքեալ ազդիւնքն ընդհանրապէս յառաջ կուգայ 10—15 օր յետոյ

Այն անձինք որք ծանր հիւանդութիւններէ ելած են, անոնց որ մուսամանիզմութիւններ ունին, կանայք որ կամ առած էն և մեծ յոգնութենէ ենթակայ բոլոր մարդիկ իրենց մազերը կորսնցնելու ենթակայ են. այս պարագայից մէջ մեծաւանդ ՄԱԶԵՐՈՒ ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ ՎԻԿՏՈՐԻԱ ՎԻԿԵՐԱՆՈՐԱԳԻԶԸ կոչուած է,

ՄԵԾ ԴԱՌԱՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ՄԱՏՈՒՑԱՆԵԼՈՒ

Ի Թուրքիա մեծաքանակ վաճառման համար միակ կեդրոնատեղին է ԷՄԻՐԼԻՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱ. Մթերանոց անգլիական, Վլյվատա Թիւ 95 և 97, Գալաթիա։ 68

ԱՖՈՐԼՋՈՒԹԻՒՆ—ՈՅԺ—ԿՈՐՈՎ

ՖՈՍՖՈՐԻՆ ՏՈՓԹՈՐ ԼԱԼՈՒՐԻ—Վերջին քսան և հինգ տարուան մէջ ապացուցուած է թէ այս գեղը ՖՈՍՖՈՐԱԿԱՆ ՄԻԱՆ ԴԱՐՄԱՆՆ է որ մինչեւ ցարդ գտնուած է, կատարելապէս բուժելու համար ուղեղի հիւանդութիւններն, անգամալուծութիւն, ջնտաութիւն, զառանցանք, առնական կարողութեան վատնում կորուստ, եւ առնական դժնդակ կորուստէն յառաջ եկած ամէն գործարանական խանգարումներ։

Կը բուժէ գլուխի ցաւերը, Լեզուին եւ երիկամանց հիւանդութիւններ, Լեարդի եւ երիկամանց հիւանդութիւններ, որ են շրջանի բոլոր խանգարումները. ընդհանուր հիւծութիւն եւ ապառու